

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

Årsaker til at kvinner legger opp fotballen: En kvantitativ studie av kvinner som har lagt opp/trappet ned fra 2. divisjon, 1.divisjon og Toppserien.

Causes for womens dropout in football in Norway

Anders Thoresen

Totalt antall sider inkludert forsiden: 72

Molde, 28.05.2017

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none">• ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands.• ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt.• ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt.• har alle referansene oppgitt i litteraturlisten.• ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i Ephorus, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Oskar Solenes

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven, §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Er oppgaven unntatt offentlighet?

ja nei

(inneholder taushetsbelagt informasjon. Jfr. Offl. §13/Fvl. §13)

Dato: 28.05.2017

Forord

Denne oppgaven marker slutten på tre fantastiske år på Høgskolen i Molde. Å skrive bacheloroppgaven har vært svært krevende, men samtidig lærerikt.

Jeg ønsker å takke NFF og spesielt seksjon for Barn og Ungdom med Henrik Lunde i spissen. Takk for gode erfaringer og opplevelser i løpet av dette oppholdet. En spesiell takk til Heidi Støre og Ragnhild Guldbrandsen, som involverte meg i prosjektet om frafall i kvinnefotball.

Takk til Jan G Thoresen for praktisk støtte til fullføring av oppgaven og Stig Eliassen for gode tips til analysering av data.

Til slutt vil jeg takke min veileder Oskar Solenes for gode råd og innspill igjennom hele prosessen.

Sammendrag

Forfatter

Anders Thoresen, Student ved Høgskolen i Molde, avdeling Molde

Problemområde

Frafall blant kvinner på senior nivå i norsk kvinnefotball

Problemstilling

Årsaker til at kvinner legger opp fotballen: en kvantitativ studie av kvinner som har lagt opp/trappet ned fra 2. divisjon, 1.divisjon og Toppserien.

Metode

Kvantitativ metode i form av spørreundersøkelse via questback med årsaker og påstander knyttet til frafall. Respondentene var alle kvinner som hadde sluttet med fotball siden 2015.

Resultater

Sosiale årsaker oppgis som mest viktigst for 37% (n=46) av kvinner i undersøkelsen. De som spilte i Toppserien var eldst med høyest grad av utdanning og inntekt, mens de som spilte i 2. divisjon var yngst med lavest grad av utdanning og inntekt. Tiltak knyttet opp til bedre tilrettelegging for spillerne og bedre økonomiske rammevilkår i fotballen står sentralt i oppgaven.

1.0	Innledning	1
1.1	Bakgrunn:	1
1.2	Formål	4
1.3	Problemstilling:	5
2.0	Tidligere studier	5
2.1.1	Generelt om frafall i internasjonal sammenheng	5
2.2	Frafall	6
2.3	Hva vet vi i Norge i dag?.....	6
3.0	Teoretisk bakteppe.....	9
3.1	Feltteori	9
3.2	Kapitalformer	11
3.3	Habitus og Doxa	13
4.0	Metode.....	14
4.1	Hva er metode og forskning?	14
4.2	Metode Kvantitativ	14
4.3	Populasjon og utvalg	15
4.4	Gjennomføring	16
4.5	Analyse av data	16
4.6	Validitet og rentabilitet.....	16
4.7	Etiske vilkår for undersøkelsen	18
4.8	Feilkilder	18
5.0	Resultat	19
5.1	Alder.....	20
5.2	Utdanning	21
5.3	Inntekt.....	22
5.4	Spiller du fortsatt aktiv fotball?.....	23
5.5	Hvilken divisjon spilte du sist i?	24
5.6	Bakgrunnsinformasjon	24
5.7	Årsaker	26
6.0	Analyse og diskusjon.....	26
6.1	Nivå sammenliknet med årsaker	26

6.1.1	Inntekt sammenliknet med årsaker.....	27
6.1.2	Utdanning sammenliknet med årsaker	28
6.1.3	Alder sammenliknet med årsaker.....	28
6.2	Tiltak for å forhindre frafall	28
6.3	Videre diskusjon og sentrale funn	29
6.4	Respondentene.....	30
6.5	Sosiale årsaker	30
6.6	Hva kjennetegner de som slutter tidlig og de som slutter sent?	31
6.7	Tiltak mot frafall	32
7.0	Oppsummering/konklusjon.....	34
8.0	Oppgavens begrensninger	34
9.0	Referanseliste.....	36
9.1	Linker	37
10.0	Vedlegg.....	38
10.1	Vedlegg 1: Spørreundersøkelse	38

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn:

Fotballforbundets handlingsplan ble vedtatt på forbundstinget i 2016. Handlingsplanen skal være styrende og fungere som en mal på praktiseringen av rammebetingelsene i Norsk fotball. Planen viser i tillegg hvilke utfordringer som skal prioriteres i gjeldene periode. Et av de tre satsingsområdene i denne perioden er fokus på jentefotballen og økt deltakelse i alle ledd. Et utdrag fra handlingsplanen er sitert under:

Økt jentedeltakelse i alle ledd og på alle nivåer vil være en berikelse for hele fotballorganisasjonen. Norge har en ledende posisjon i verden når det gjelder antallet aktive jenter, og fotball er for lengst Norges største jenteidrett. Men ambisjonene våre strekker seg langt utover det. Fotballfamilien har i mange sammenhenger uttrykt behovet for flere aktive jenter og flere kvinnelige trenere, ledere og dommere. Nå skal vi samles til et felles krafttak. Det handler på mange måter om troverdigheten til Norges største barne- og ungdomsorganisasjon. Det er et viktig mål for NFF å arbeide for annerkjennelse av fotball for jenter. Å utvikle og styrke gode, bærekraftige miljøer er sentralt for å nå dette målet. (NFF handlingsplan, 2016-2019)

Handlingsplanen påpeker hva fotballen, som er jenter/kvinner største særiddrett, kan gi av utfordringer i form av annerkjennelse. Et skritt i riktig retning kan da være en evaluering av seriestrukturen for å styrke gode, bærekraftige miljøer.

Populariteten i Norsk kvinnefotball øker gradvis og er den største idretten for jenter/kvinner per dags dato. Men hvis vi ser litt på historien kan man se at kampen for å oppnå annerkjennelse har vært en lang prosess som fortsatt pågår. Det var visse aktører som tok initiativ til at kvinnene skulle komme inn på fotballarenaen og få en mer aktiv rolle i samfunnslivet. Men det var ikke før på 70 tallet at damene uttrykte at de ville spille fotball på lik linje som gutter og menn (Goksøyr og Olstad, 2002). Dette ble møtt med hard motstand av Fotballforbundet og samfunnet generelt da det å spille fotball ble kategorisert som en veldig maskulin sport som skulle praktiseres kun av menn. Ifølge Goksøyr og Olstad (2002) var ikke kvinnefotballen noe annet enn underholdning og morsomme innslag i forbindelse med showkamper på forskjellige arrangementer. Kvinnefotball

var tilsynelatende utenkelig, og fotballspillet ble presentert som «et utpreget mannfolkspill og ikke noe spill for frøkner og sveklinger» (Goksøyr og Olstad, 2002). På 90 tallet fikk likevel kvinnefotballen medvind og større anerkjennelse fra Fotballforbundet, spesielt etter å ha vunnet EM i 1993, VM i 1995 og deretter OL-gullet i Sydney i 2000. Dette var en ny generasjon kvinner som var vokst opp med fotballen, og som var kjørt gjennom forbundets talentutviklingsvern som brakte fotballen videre teknisk og taktisk. I lys av alle disse gode prestasjoner stilte man seg spørsmålet om kvinnefotballen er og alltid vil være låst i en verden av mannlig dominans (Goksøyr og Olstad, 2002). Fotball var stadig mest for menn, noe som den gang slik som i dag viste seg etter barnealderen hvor deltakelsen gikk ned fra 35 % til 17 % i overgangen fra jentefotball til juniorfotball. I tillegg sier Goksøyr og Olstad (2002) at kvinnelige elitespillere demonstrerte en kvinnelighet som ligger tett opp til det mannlige og hadde selv en oppfatning av skjønnsgrenser hvor de beveget seg inn på et mannlige område. De definerte seg som gutter eller guttejenter for en periode, og ble oppmuntret og tolerert av gutter og menn rundt dem, noe som viste seg å bli mer problematisk for kvinner i voksen alder. Ved å framvise kvaliteter som vanligvis ble forbundet med det maskuline oppsto en spenning overfor bildene av akseptabel heteroseksuell kvinnelighet. Kvinnene kjempet for, og fikk likestilling men avskar seg samtidig fra å lage en egen kvinneversjon av spillet, noe som har satt kvinnefotballen i særstilling i forhold til de eldre kvinneidretter som håndball og friidrettens redskapsøvelser. Dette får Goksøyr og Olstad (2002) til å stille spørsmål om kvinnefotballen var dømt til å bli sammenliknet med herrene, til å bli betraktet som annenrangs og dermed heller ikke appellere til det store publikum, verken blant kvinner eller menn? Treneren Lisbeth Bakken sa det slik: «*Kvinnefotballen er kommet som et skudd i en mannsverden hvor spillereglene er laget av menn for menn, uten at vi kritisk har vurdert om dette passer det mangfold av kvinnetyper vi ønsker å rekruttere til fotbalidretten*» - hentet fra Goksøyr og Olstad, Kvinnefotball: gjennom motstand til OL gull, 2002.

I lys av dette har NFF satt kvinnefotballen på dagsordenen for å løfte frem kvinnene i handlingsplanen 2013 - 2016 og 2016 - 2019.

Som nevnt tidligere fikk kvinnefotballen fart på 70-tallet, antall medlemmer blomstret til nye høyder og er nå kvinnenes største særiddrett. Norge er en av få nasjoner som har et medlemsantall på over 100 000 med en økning på ca. 3 000 medlemmer fra 2015. Til tross for dette var det fortsatt en nedgang fra 2011 - 2012 på 7 %. I tillegg er totalt antall

medlemmer over 18 år 13 726 noe som tilsvarer ca. 13 % av totalen. Sammenliknet med resten av toppnasjonene i Europa er dette desidert lavest. (uefa.com).

Nasjoner	Antall registrerte spillere	Antall registrerte over 18	i prosent	Ligasystem	Toppserien
Belgia	25 887	16 484	63,67	1-1-1	7 lag
Danmark	64 625	16 248	25,14	1-2	8 lag
England	106 910	37 425	35,01	1-1	9 lag
Frankrike	106 612	27 912	26,18	1-2	12 lag
KSI Island	7 375	1 400	18,98	1-1-1	10 lag
Nederland	153 001	56 508	36,93	1-1	8 lag (lukket)
Tyskland	209 713	94 198	44,92	1-2	12 lag
Russland	23 207	12 017	51,78		6 lag
Sveits	23 119	10 303	44,57	1-1	8 lag
Sverige	179 050	72 212	40,33	1-1	12 lag
Norge	100 066	13 726	13,72	1-1-3	12 lag

(Tabell 1. sammenlikning av medlemstall og seriestruktur) - Tabellen er fremstilt basert på opplysninger tilgjengelig via UEFA.com

Tabellen over viser antall registrerte spillere for hver nasjon, samt hvor mange av dem som er kvinner over 18 år. I tillegg viser tabellen prosentandelen av kvinner som er over 18 år og type ligasystem nasjonene per dags dato benytter.

Det som er verdt å merke seg er at samtlige nasjoner har en større prosentandel kvinner over 18 år enn Norge. En betydelig årsak til dette kan være at flere andre nasjoner de siste årene har startet å rekruttere kvinner inn i fotballen mens Norge har hatt en stor medlemsmasse på kvinnesiden i flere år. Tallene til Norge kan sies å være stabile, mens andre nasjoner kan sies å være i en startfase når det kommer til rekruttering. Hvis vi ser nærmere på nasjonene som har over hundre tusen medlemmer, har England siden 2011/2012 hatt en økning av medlemmer på 19 %. Frankrike sitt antall medlemmer for samme periode har økt med 85 % prosent. Tyskland har i likhet med Norge økt sine medlemsantall det siste året, men de har også en nedgang totalt på 2 %. Nederland har i perioden 2011/2012 økt med 23 % totalt, mens Sverige har økt antall medlemmer med 12 % i samme periode. Tallene er hentet fra UEFA.com. Ut i fra disse tallene kan det sies at Norge som alle andre nevnte nasjoner er god på rekruttering, men på lengere sikt dårligere på å beholde kvinnelige spillere.

Jeg har i forbindelse med min praksisperiode i Norges Fotballforbund (NFF) deltatt i et prosjekt som omhandler evaluering av seriestrukturen i kvinnefotball, og i tillegg omfatter

kartlegging av kvinner som har lagt opp på de tre øverste nivåene i fotballen (Toppserien, 1. divisjon og 2. divisjon). Dette prosjektet ble iverksatt for finne tiltak til hvordan seriestrukturen i kvinnefotballen kan bedres grunnet skjev konkurransebalanse. I tillegg er det lange reiseveier som tilfører høye kostnader for klubbene. Dette må tas med i vurderingen om en eventuell endring skal gå fra nasjonalisering til regionalisering av 1. divisjon. I 2. divisjon har det blitt funnet 129 spillere som spilte sin siste sesong i 2015. I 1. divisjon er det per dags dato 21 spillere som har lagt opp mens i Toppserien er det 37 kvinner som har lagt opp i 2016 og 2017. Tallene for de Toppserien og 1. divisjon er hentet fra Kvinnefotball.no, mens tallene fra 2. divisjon er hentet fra FIKS. FIKS er et elektronisk verktøy som NFF blant annet bruker til å registrere spillere som er en del av den organiserte idretten i Norge. Her ble tallene fra 2. divisjon trukket ut i fra kamprapporter i elektronisk format. Disse spillerne har vært registrert på laglister i 2015 men ikke i 2016.

Det er på bakgrunn av dette jeg ønsker å undersøke frafallet i norsk kvinnefotball med fokus på kvinner i Toppserien, 1. divisjon og 2. divisjon i Norge.

1.2 Formål

Ut fra denne bakgrunnen og NFF sitt prosjekt, syntes jeg det er meget interessant å undersøke nærmere mulige faktorer til at kvinner legger opp fra fotballen. Da tenker jeg spesielt på kvinnene som har lagt opp i de tre øverste divisjonene på seniornivå. Det å spille fotball fra 2. divisjon og 1. divisjon kan også sies å være «make it or brake it» for videre satsing innen fotballen da man enten tar steget opp til toppfotballen eller legger skoene på hylla til fordel for andre prioriteringer. Det kan da være interessant å se nærmere på hva spillere mener er viktige årsaker til frafall. Er det sosiale årsaker? Er det økonomiske grunner knyttet opp til at de slutter? Vil det være ulike årsaker ut ifra hvilket nivå de spilte på?

I denne oppgaven vil jeg prøve å belyse slike spørsmål og problemstillinger som kan være mulige årsaker til at Kvinner slutter med fotballen, og forsøke å identifisere hvilke årsaker som er mest utslagsgivende.

1.3 Problemstilling:

Årsaker til at kvinner legger opp fotballen: En kvantitativ studie av kvinner som har lagt opp/trappet ned fra 2. divisjon, 1.divisjon og Toppserien.

2.0 Tidligere studier

2.1.1 Generelt om frafall i internasjonal sammenheng

Det har generelt vært forsket mye på frafall blant barn og ungdommer i internasjonal sammenheng, og i en anmeldelse gjort av Crane og Temple (2015) tok de for seg 43 forskningsartikler som omhandlet frafall i idretten blant barn og ungdom. De fleste studiene i anmeldelsen fokuserte mest på ungdommer og summen av alle studiene omfattet 89 % gutter/menn. Majoriteten av studiene hadde en kvantitativ fremgangsmetode og samlet sett tok studiene for seg over tretti idretter. De mest representerte idrettene i studiene var fotball, svømming, gymnastikk/turn og basketball. Funn fra denne undersøkelsen indikerer at det er faktorer som er viktig for individets motivasjon til å holde på med en aktivitet som er årsaken til at barn og unge slutter. Det var også mye som påpekte at sosiale faktorer hadde en viktig påvirkning på avgjørelsen om å slutte med idrett. Crane og Temple (2015) fant også fem viktige områder som kunne avgjøre frafall: mangel på glede, oppfatning av egen kompetanse, sosialt press, prioritering av idrett og fysiske faktorer (modning og skader).

De fleste av studiene i artikkelen ble gjennomført i Europa (n = 23) og Nord-Amerika (n=17). Studiene som tok for seg begge kjønn viste også til et overtall av menn (59 %). Majoriteten av studiene fokuserte på ungdomsgruppen (n = 24) og en kombinasjon av barn og ungdom (n=13). Videre viser artikkelen at 67 % (n=28) av studiene undersøkte frafall med hensyn til én idrett. Majoriteten av studiene ble gjennomført med en kvantitativ tilnærming (65,9 %).

Andre relevante funn fra anmeldelsen var at den negative påvirkning av press for å overholde kjønnsstereotyper var meget tydelig, spesielt blant unge kvinner (Guillet et al., 2006; Shakib, 2003, i Crane og Temple, 2015). Det kom fram at jenter følte seg presset til å være feminine, og hvis de følte at idretten hindret dem fra å være feminine, var det større sannsynlighet for å slutte. Disse funnene ble også støttet av Guillet et al, (2006) som tydet på at jenter som hadde en høy «score» på femininitet, ville mer sannsynlig slutte i de mer

maskuline idrettene. Artikkelen påpeker videre at mulige årsaker til nedgangen for fysisk aktivitet skyldes at ungdommer får andre prioriteringer en idrett. «Har andre ting å gjøre», «andre sosiale prioriteringer» og «prioritering av annen idrett» ble identifisert som sosiale årsaker som påvirker et individ til å bedrive idrett i samspill med andre.

2.2 Frafall

Det har tidligere vært en del forskning på emnet frafall i idretten blant barn og unge, men med varierende problemstillinger rundt frafallet. Til min kunnskap er det ikke forsket på frafall av kvinner innen fotballen i Norge på seniornivå, men heller som nevnt ovenfor, barn og ungdom. Den mest omfattende studien så langt på frafall i barn og ungdomsidretten er gjort av Ørnulf Seippel (2005). Seippel, (2005) ser nærmere på utviklingen av aktivitetene blant medlemmer i norske idrettslag i en tidsperiode på fire år, herunder endringer i medlemskap, fysisk aktivitet og sosial deltakelse samt kombinasjoner av disse faktorene. Seippel, (2005) tydeliggjør hvilke forskjellige utviklingsbaner i det man omtaler som frafall innebærer, og hvordan disse kan utgjøre et problem. Videre tar rapporten for seg hvor stor andel av aktive som faller fra den organiserte idretten, hvem de som faller fra er, og til slutt hva grunnene er til at så mange faller i fra idretten. Funnene til Seippel, (2005) viser at de tre hovedbegrunnelsene for endring i aktivitet er flytting (29 prosent), skader (10 prosent) og for dårlig tilbud i laget (8 prosent). Kvinner/jenter legger større vekt på grunner som har med «lagets tilbud/trener», «andre interesser», «flyttet» og «skadet» å gjøre enn det menn/gutter gjør når de slutter/blir mindre aktive. (Seippel, 2005). I forhold til alder er «flytting» viktigst for de unge voksne, mens «tid, jobb, venner, familie» er viktigst for de eldre.

2.3 Hva vet vi i Norge i dag?

Bente Skogvang har gjennomført en studie som setter fokus på flere sider ved norsk toppfotball. I hennes doktorgradsprosjekt har hun analysert holdninger og verdier hos mannlige og kvinnelige fotballspillere. Skogvang (2006) har undersøkt flere rammebetingelser som påvirker spillernes deltakelse i toppfotball; som trenerkvalitet, trenings- og kampfasiliteter, lønninger, frivillig arbeid og utstyrsstøtte. Gjennom feltarbeid i ett år ved besøk i tre forskjellige toppklubber som omfattet tre kvinnelag og tre herrelag med ulike plasseringer i divisjonene har Skogvang (2006) brukt observasjoner på

treningsfeltet, møter og kamper som en metode, kombinert med dybdeintervjuer med spørreskjemaintervju og telefon intervju med 22 spillere. 11 kvinner og 11 menn. I tillegg dybdeintervjuer med åtte trenere, fire i kvinnefotball og fire i herrefotball.

I studien viser Skogvang (2006) til mange likhetstrekk mellom kvinner og menn, da det kommer til hvorfor de liker å spille i toppfotballen. De største fellestrekene er gleden av spillet i seg selv, konkurranseaspektet og det sosiale samværet og samhold med lagkameratene. Det er også likhetstrekk i at både kvinner og menn føler at det å være toppspiller gir status og annerkjennelse, samtidig som de føler seg diskriminert. Det gir også høyere status å være i toppen for menn enn for kvinner.

Studien viser også at utviklingen med økende sentralisering og medieinteresse for toppfotballen er av sentral betydning for profesjonaliseringen og hvilke rammebetingelser som idretten utøves under. Studiet viser at både spillere og trenere sier at mer penger inn i toppfotballen har medført blant annet bedre spille- og treningsfasiliteter, muligheter for heltid- og deltids jobb innen fotballen. Dette har ført til at trenere og ledere får lønn til å leve av kvinnefotballen. Skogvang (2006) sier også at det er store forskjeller med hensyn til grad av kommersialisering og profesjonalisering. I studien viser det seg at kommersialiseringen har tilført mye mer penger inn i fotball for menn enn det er gjort for fotball for kvinner, spesielt med hensyn til lønning av spillere og muligheten for å bli ansatt som fotballspiller og leve av det på heltid, samt mulighetene for profesjonalisering på andre måter. Både kvinner og menn setter fokus på at det oppleves diskriminerende at herrefotballen får mye mer oppmerksomhet og er bedre finansiert enn kvinnefotball. I følge studiet viser det seg at kjønnsforskjellene øker. Der mange herrespillere blir godt betalt og har store og lønnede støtteapparat rundt seg må de fleste kvinnespillere fortsatt nøye seg med lavere lønn eller nesten ikke lønn i det hele tatt og færre personer i støtteapparatet.

En nylig studie av Eline Johansen (2016) tok for seg ungdomsspillere som rekrutteres til Toppserien eller Eliteserien. Formålet med studiet var å skaffe kunnskap om hvilke handlingsbetingelser de unge fotballtalentene har når de satser på fotballen, samt undersøke om gutter og jenter har forskjellige handlingsbetingelser for å satse på fotball. Metoden omfattet dybdeintervjuer med til sammen åtte personer, fire kvinner og fire menn. Blant sentrale funn var blant annet at guttene som sluttet med satsingen, gjorde det på grunn av mangel på motivasjon fordi muligheten uteble fra klubbens side. Jentene

derimot hadde flere grunner til at de sluttet. Den mest fremtredende grunnen var studier, de hadde ikke tid til fotball lenger. Hensynet til venner og økonomi var også avgjørende.

Johansen (2016) mener at den tydeligste forskjellen for de spillerne som ikke nådde opp til elitenivå er at målet med å spille fotball var annerledes. Betydningen av å spille med venner var viktig, og jentene verdsatte de sosiale relasjonene høyt som grunn for at de startet å spille fotball og at selve interessen for spillet kan ha kommet senere. Det var også viktig for jentene å bli sett av sin trener og få kontinuerlig tilbakemeldinger fra dem, og det at samtlige i Johansen (2016) undersøkelse av både jenter og gutter kun har hatt mannlige trenere mener Johansen at det tyder på sterke maskuline verdier i fotballen som gjør det vanskelig for kvinner og jenter å få aksept og forståelse med mindre jentene omfavner de maskuline verdiene innen fotballfeltet. Dette mener Johansen gjør treneren til en viktig faktor for å slutte med fotball. Trenerens mangel på forståelse for jenters sin situasjon i fotballen viste seg gjeldende blant jentene som ikke nådde opp til elitenivå. I tillegg uttrykte jentene at det var viktig med en trener som «så deg».

Økonomiske rammebetingelser var en av de viktigste temaene fordi dette viste seg å være hovedfaktoren for jentene i intervjuet (Johansens, 2016). De kvinnelige elitespillerne måtte finne alternative utveier for å satse på fotballen. De måtte ta utdanning ved siden av fotballen og på denne måten fikk de støtte fra Statens Lånekasse. Men da fikk de ikke konsentrert seg kun om fotball slik guttene fikk. Dette mener Johansen illustrerer hvordan guttene får symbolsk kapital gjennom prestasjoner i fotball, gjennom økonomisk kapital, mens jentene sine prestasjoner, ikke fører til det samme.

Ut ifra de utvalgte forskningsartiklene på emnet frafall innen idretten og fotball, kan man få en indikasjon på at kjønnsstereotyper er en viktig faktor til at ungekvinner slutter med idrett, samt den udefinerte faktoren ved å prioritere andre ting som jobb, utdanning og venner. Det kan at også se utsom at det økonomiske aspektet gir en slags indikasjon på hva som er viktig ved å fortsette med å spille fotball, da spesielt blant de voksne (Skogvang, 2006; Johansen, 2016).

3.0 Teoretisk bakteppe

Sett i sammenheng med studiens hensikt, vil jeg bruke Pierre Bourdieus (1986) teorier om kapital i sosiale felt som økonomisk kapital, sosial kapital og kulturell kapital. Videre i oppgaven velger jeg å omtale fotball som et sosialt felt. For å forstå Bourdieus teorier velger jeg å bruke sekundær litteratur.

Pierre Bourdieu kan sies å være en av de mest innflytelsesrike sosialteoretikerne i sin generasjon innenfor det sosiologiske forskningsfeltet (Gulianotti, 2004). I 1960 begynte Bourdieu sine empiriske studier av sosiale felt i det franske samfunn innenfor det utdannelses- og kultursosiologiske området (Østergaard, 2011). I 1979 publiserte han et av sine hovedverk *La Distinction: critique sociale du jugement*, som er et sammendrag av mange av de tidligere studier innen kulturområdet (Østergaard, 2011). Boken presenterer en analyse av de sosialt differensierte formene for smak innen kultur, mat, sport og kunst. I idrettssosiologisk sammenheng mener Østergaard (2011) at boken er meget interessant og relevant fordi boken ikke bare omfatter sportsdeltakelse i sine analyser, men viser også hvordan de kroppslige fremstillinger og uttrykksformer inngår som sosiale differensieringsmekanismer. I 1992 publiserte Bourdieu *Les Regles de l'art: genese et structure du champ litterarie*, som er en studie av det litterære felts opphav og struktur. Verket kan sies å være det mest gjennomførte og systematiske studie av et kulturelt felt, og er ifølge Østergaard (2011) en god demonstrasjon av hvordan empirisk analyse av et kulturelt felt kan realiseres. Bourdieu har ikke fortatt en slik systematisk studie av sporten som et kulturelt felt, men han arbeidet med forutsetningene for hvordan man kan forstå sporten som et felt.

3.1 Felteori

Ifølge Bourdieu består de moderne vestlige samfunn av relativt autonome felt, dette vil si sosiale universer med spesifikke logikker og krav, der hverken konkret eller abstrakt er sammenlignbart med de forhold og regelsett som styrer de andre feltene (Østergaard, 2011). Bourdieu mener at samfunnet er konstruert som et sosialt rom, hvor staten utgjør den øverste maktinstans og at innenfor dette rommet alle andre felt befinner seg. Alle felt er strukturert på samme måte, de er homogene, men hvert felt har sin egen logikk. I følge Østergaard (2011) mener Bourdieu at et felt konstant er utsatt for et ytre press. Et felts grad

av relativ autonomi i forhold til den sosiale verden som et felt omgir seg i, avhenger av hvor uavhengig det systemet av krefter som utgjør feltets struktur er av kreftene som påvirker det utenifra. Er et felt relativt autonomt, vil det ha frihet til å lage sine egne spilleregler. I hvor høy grad et felt som fotball har sine spilleregler, bestemmes ut ifra om det for eksempel er det internasjonale fotballforbundet FIFA som definerer de internasjonale fotballreglene eller om reglene fastsettes ut ifra press fra eksterne hold, som for eksempel sponsorer og media. Ifølge Østergaard (2011) kan fotballfeltet beskrives som en kamparena der såkalte agenter slåss for å bevare eller forandre de kapitalformer som dominerer feltet. En agents styrke og innflytelse avhenger av de kortene vedkommende har på hånden. Et felts struktur er alltid organisert rundt den grunnleggende motsetning mellom kapitalene som skal dominere og uttrykker derfor den ulike fordelingen av kapital blant agentene (Østergaard, 2011). Selv om det finnes flere felt innenfor det sosiale rom, eksisterer det ifølge Skogvang (2006) ulike delfelt. Flere felt kan gå over i hverandre, noe som kan gjøre det problematisk å avgrense et spesifikt felt. Skogvang (2006) forklarer at innen den enkelte idrett kan en dele inn i delfelter, for eksempel bredde og toppfotball. Skogvang (2006) klassifiserer Norsk toppfotball som et delfelt der kunnskaper, ferdigheter og vurderinger kommer til uttrykk. Fotball betraktet som et sosialt felt har en selvstendighet, en relativ autonomi i forhold til andre sosiale felt i samfunnet, men dette ifølge Skogvang (2006) innebærer ikke at fotballen har en total frihet uavhengig av omgivelsene utenfor feltet. Som Østergaard (2011) nevnte, er det et konstant ytre press fra krefter utenfor rommet. Dette kommer som følge av at det finnes en strid om noe som er felles og interessant å kjempe om for de som er involvert i dette delfeltet, samt at det er mulig å skille ut hvilke verdihierarkier som kjemper om disse godene (Skogvang, 2006). Ifølge Skogvang (2006) mener Bourdieu at det som bestemmer mulighetene for å vinne en posisjon innenfor et sosialt felt er mengden og ulike typer kapital som en person eller gruppe har eller kan tilegne seg i feltet og fordelingen og forholdet mellom de ulike kapitaltypene.

I følge Skille (2006) kan man med Bourdieus terminologi snakke om idrett som et felt. Et felt defineres videre som et avgrenset og spesialisert område av samfunnet som står forholdsvis fritt samtidig som det påvirker og påvirkes av andre felt i samfunnet. Et hvert felt har en egen historie, som ligger til grunn for dagens kultur og hegemoni i feltet (Skille, 2006) Dette kan tolkes som at valget om å drive idrett og hvilken idrett man velger, kan avgjøres av individets smak og preferanser. Bourdieu ifølge Skille (2006) mener dette

avhenger av kulturen vi vokser opp med, som avhenger av vår posisjon i det han kaller det sosiale rom. I likhet med Skilles (2006) tolkning av Bourdieu skriver Skogvang (2006) at valg av idrett blir en måte å vise sosial differensiering i et samfunn, og at avstanden mellom de sosiale posisjoner er differensieringen mellom personer i samfunnet, som mest av alt bestemmes ut ifra økonomi og kultur (kapitaler). Skogvang (2006) har studert norsk toppfotball som et sosial delfelt hvor kunnskaper, ferdigheter og vurderinger kommer til uttrykk, overføres, og blir kroppsliggjort i mennesker som deltar i fotballen. videre forklarer hun at for å konstruere feltet bør en identifisere de formene for spesifikk kapital som virker i feltet samt at for å kunne konstruere de spesifikke formene for kapital bør en kjenne til Bourdieus feltteorier. Å analysere toppfotballen ut i fra dette perspektivet innebærer at mye av fokuset retter seg mot det som er felles av kunnskaper, ferdigheter, erfaringer, ideer, og vurderinger; det som er kollektivt likt for folk i fotballen og som holder fotballkulturen sammen (Skogvang, 2006).

3.2 Kapitalformer

Bourdieu (1986) definerer kapital som akkumulert arbeid i materialisert eller kroppslig form. Dette kan sies å være ressurser aktørene i feltet besitter. Bourdieu (1986) mener kapital kan presenteres i tre forskjellige former: Økonomisk kapital, kulturell kapital og sosial kapital. Det som bestemmer mulighetene for å vinne en posisjon innen et sosialt felt, er mengden og ulike typer kapital som en person kan tilegne seg i feltet og fordelingen og forholdet mellom de ulike kapitaltypene (Skogvang, 2006). Dette kan ut ifra oppgavens problemstilling være å finne ut av hva slags kapital som de undersøkende i gruppen besitter, samt kapital som ikke virker å ha betydning eller en mangel av kapital for personene for så å se etter mønster i hvilke årsaker som gjør at kvinner faller ifra. Bourdieu (1995) og Skogvang (2006) nevner også symbolsk kapital i tillegg til de tre andre kapitalformer. I følge Skogvang (2006) kan den symbolske kapitalen variere ut ifra hvilken kapital i feltet som har mest tiltro, anseelse og anerkjennelse.

I følge Bourdieu (1986) eksisterer kulturell kapital i tre former: i kroppslig form der det omhandler fysisk utvikling over tid; objektiv form som sier noe om de kulturelle goder et individ har opparbeidet seg; institusjonalisert form som sier noe om kunnskap opparbeidet på et felt.

Innen fotballfeltet er det ifølge Johansen (2016) egenskaper som gjør at spillere blir sett på som dyktige. Dette forekommer gjennom prestasjoner hvor kroppen blir brukt som redskap. Disse egenskapene gir spillere kulturelle kapitalformer i for eksempel institusjonaliserte former som troféer og titler (Skogvang, 2006). Slike kulturelle objekter kan mulig opparbeides innenfor fotballfeltet via fotballfaglig forståelse. «*Kulturell kapital kan også kalles informasjonskapital og eksisterer i tre former; den kroppsliggjorte tilstanden (System av dispensjoner, dvs. habitus), den objektiverte tilstanden (kunstverk, malerier, bøker etc.) og den institusjonaliserte tilstanden (eksamen, utdanningstitler yrkestitler etc.)*» (Bourdieu 1996, i Skogvang 2006, s.129).

Den kulturelle kapitalen kan også eksistere i kroppsligform og ifølge Bourdieu (1986) kommer det til uttrykk i individets kultivasjon, noe som vil si måten vi oppfører oss på, snakker og kler oss gjennom opparbeidet kunnskap. Dette er en kapitalform som heller ikke lar seg overføres umiddelbart slik som de andre kapitalene (Bourdieu, 1986).

Sosial kapital handler om relasjoner gjennom sosiale nettverk og det å tilhøre en gruppe og mengden av kapital man kan omsette for innenfor gruppens felt (Bourdieu, 1986). Innenfor fotballfeltet kan dette være relasjoner man opparbeider seg mellom lagkamerater, trenere, tilskuere eller dommere. Ødegård (2016) påpeker at å ha kontakter og bekjentskaper i et felt, gjør det lettere for et individ å komme seg inn og kan også gi en økende motivasjon til å bli værende. Dette kan muligens bety at mangel på venner i fotballaget, eller dårlig forhold til trener kan ha noe å si for videre deltakelse innen fotballen. Hvor mye utbytte man har på sosial kapital avhenger av ressursene man har til disposisjon og størrelsen på hver persons sosiale nettverk (Johansen 2016). For å samle opp og bevare sosial kapital må man investere i det sosiale feltet, da kan man investere via sosiale relasjoner gjennom for eksempel deling av erfaring og kunnskap innenfor det sosiale felt (Skogvang, 2006).

Økonomisk Kapital forekommer i penger eller materielle goder, som for eksempel eiendom (Bourdieu, 1986). Ifølge Ødegård (2016) fremhever Bourdieu økonomisk kapital som den mest grunnleggende, da det er den letteste kapitalen å veksle inn i andre kapitalformer. Selv om fotball kan sies å være en rimelig idrett i forhold til andre idretter, kan det fortsatt koste en del i form av avgifter og medlemskap. I tillegg kan det forekomme utgifter i forbindelse med reiser og overnatting der avstandene til kamp er store. Dette kan bety at respondentene sin inntekt er en viktig faktor når det gjelder årsaker til å slutte i fotballen. I følge Johansen (2016) kan økonomisk kapital gi aktører innpass i felt, gjennom investeringer som for eksempel kjøpe utstyr som gjør det mulig å drive idrett. Dette kan

bety at det gir status innad i fotballaget og ha det dyreste utstyret når man spiller fotball. Ifølge Skogvang (2006) kan økonomisk kapital innen fotballfeltet være lønninger eller utstyr man kan opparbeide seg gjennom fotballen. Ut ifra Skogvangs tolkning, kan det tyde på at å tjene penger i form av lønn for å spille fotball kan være viktig faktor som kan være med å hindre at kvinner slutter med fotball.

Symbolisk kapital kan ifølge (Skogvang, 2006) være den status og annerkjennelse man oppnår av å være en god fotballspiller, eller hvis du er en spiller som ofte får medieomtale i avisene, eller ved å utmerke seg i fotballen ved å være toppscorer.

3.3 Habitus og Doxa

Habitus viser aktørenes strukturering av verden slik de til enhver tid møter den og virker bestemmende på hvordan mennesker handler, tenker oppfatter og vurderer i gitte sosiale sammenhenger (Skogvang 2006). Dette kan med andre ord bety et individs væremåte. Dette kan også bli sett i sammenheng med den kulturelle kapitalen i kroppslig form som Bourdieu (1986) påpeker er en del av individets habitus som ikke kan overføres til en annen form for kapital umiddelbart. Dette kan bekreftes av Johansen (2016) som påpeker at habitus er Bourdieus handlingsbegrep og er viktig for erfaringer man gjør seg i løpet av livet. Skogvang (2006) påpeker at for å vinne posisjoner innen et felt, må man ha det som Bourdieu kaller symbolisk kapital hvor man gjør investeringer for å beholde og samle opp kapital som blir sett på som verdifullt. Dette kan variere fra felt til felt og avhengig av hva som dominerer feltet (Tomlinson, 2004). Habitus kan også endres, miste sin posisjon og påvirkning (Tomlinson, 2004).

Habitus, kapital og felt kan sies å være knyttet til hverandre da de sammen oppnår et fullt analytisk potensial og sammen utløser de det Bourdieu kaller doxa (Waquant, 2006). Doxa er de naturlige holdningene man har i hverdagen og noe man tar for gitt at kan eksistere (Waquant, 2006). Et felt vil alltid ha sin form for doxa som alle i feltet føyer seg etter, for det vil alltid eksistere noen grunnleggende forhold i et felt som ikke står til diskusjon og som den enkelte må akseptere for i det hele tatt å få aksept innen et felt (Østergaard, 2011). som nevnt i avsnittet over vil dette i utgangspunktet si at for å få innpass eller vinne posisjon innen et felt må samle opp kapital som er verdifull innen feltet (Skogvang, 2006). Det kan da sies at man tilpasser seg forholdene og tar for gitt det de kjemper for. Et doxisk eksempel kan være den maskuline dominans innen fotballen. Ifølge Skogvang og Fasting (2013) er fotball i Norge karakterisert som en maskulin sport, og kvinner som spiller

fotball blir ofte sett på som maskuline eller mannlige hvor deres seksualitet blir satt spørsmålsteget til.

4.0 Metode

I dette kapitlet vil jeg redegjøre for oppgavens prosess med innsamling av data som skal hjelpe til å belyse problemstillingen i oppgaven

4.1 Hva er metode og forskning?

Jacobsen (2005, 24) definerer «metode som en måte å gå fram på for å samle inn empiri, eller data om virkeligheten», mens Leedy og Omrod (2005, 2) forklarer at forskning «*er en systematisk prosess for innsamling, analysering og tolkning av informasjon/data for å øke forståelsen av et fenomen vi er interessert i*». Jeg velger å bruke en kvantitativ tilnærming da det gir mulighet til å undersøke flere personer som kan gi en indikasjon på hva som besvarer oppgavens problemstilling. (Jacobsen, 2005)

4.2 Metode Kvantitativ

Når man skal velge metode, er det viktig å ta begge alternativenes positive og negative sider i betraktning. Samtidig er det viktig at metoden man velger er best til å svare på oppgavens problemstilling.

I min oppgave vil jeg bruke en kvantitativ tilnærming til datainnsamlingen. Jeg ser det mest hensiktsmessig å bruke denne metoden fordi den gir meg mulighet til å analysere mange enheter samlet. Dette er hva Jacobsen (2005) kaller ekstensivt design. Et ekstensivt design vil si å gå mer i bredden og undersøke mange enheter. Et slik design øker også mulighetene for å generalisere funnene jeg får fra utvalget. Utvalget består av til sammen 100 personer. Det er derfor denne metoden er blitt valgt da det er et case-studie som setter fokuset på en spesiell enhet, i oppgavens tilfelle består enheten av kvinner som har lagt opp fra 2. divisjon til Toppserien fra 2015.

Et av ønskene med undersøkelsen er å få et mest mulig nyansert resultat ved å nettopp undersøke alle enhetene innenfor utvalget. På grunn av den omfattende størrelsen på populasjonen involvert, ble det naturlig å gjennomføre en spørreundersøkelse, da en kvalitativ tilnærming i form av intervjuer ville tatt for lang tid ut ifra tidsbegrensningen oppgaven har.

Fordelen med en kvantitativ tilnærming er at informasjonen vi får inn er standardisert og lett å behandle ved hjelp av datamaskin. Dette gjør det mulig å få lett oversikt over et stort og komplekst materiale og gjør prosessen mindre tidkrevende enn en kvalitativ tilnærming (Jacobsen, 2005). Ulempen er at svarene jeg får i oppgaven kan bli sett på som overfladiske, da jeg undersøker mange enheter istedenfor å gå i dybden på færre. Et annet kritisk moment er at jeg som undersøger har designet en spørreundersøkelse med spørsmål og svar som jeg mener er relevant men som kan bli oppfattet annerledes av deltakerne. Det kan fort hende at jeg da går glipp av opplysninger om forhold som kan være interessante for oppgaven som ikke er med i spørreskjemaet. Dette mener Jacobsen (2005) gir problemer med begrepsgyldigheten da vi kun får svar på det vi spør om.

4.3 Populasjon og utvalg

Oppgaven er en undersøkelse konsentrert mot kvinner som har sluttet/falt fra i 2. divisjon, 1. divisjon og Toppserien siden 2015. Caset gjelder derfor kvinnene innenfor denne gruppen. Utvalget ut i fra problemstillingen består av 100 personer som har sluttet å spille fotball fra 2. divisjon, 1. divisjon og Toppserien i Norge. Fordelen jeg har ved å bruke en kvantitativ metode er at jeg slipper å gjøre et utvalg av den forhåndsdefinerte gruppen, noe som kan føre til at funnene blir lettere å generalisere.

Utvalget består av spillere som er registrert i de tre øverste divisjonene i norsk kvinnefotball i 2015, men som ikke er registrert i 2016. Dette utgjorde en liste på N= 470. Da denne listen var ferdig, ble det viktig å stille krav til hva som definerer en fotballspiller på seniornivå. Ettersom mange spillere kun hadde spilt 1-3 kamper for sitt seniorlag og i tillegg hadde en alder som tydet på at de hospiterte opp fra sine aldersbestemte lag til seniorlaget, stilte jeg et krav om at de utvalgte spillerne hadde spilt minimum 5 seriekamper den daværende sesong i 2015. Etter en «sanity check» for å luke ut disse spillerne, ble listen forkortet til 185 personer, som kan sies å være innenfor valgt definisjon som en aktiv spiller på et senior lag. < 5 kamper. Det neste steget deretter ble å sjekke om spillernes kontaktinformasjon stemte. Dette førte til at 85 personer ble kuttet fra listen, da de enten hadde deres foreldres kontaktinformasjon i datasystemet eller ikke hadde registrert sin egen. Til slutt endte listen på 100 personer.

4.4 Gjennomføring

Spørreundersøkelsen ble gjennomført via datainnsamlingsverktøyet Questback.

Respondentene ble introdusert til undersøkelsen via registrert e-post i dataprogrammet FIKS, som er et dataverktøy hvor NFF har spiller og personopplysninger om samtlige spillere som har vært registrert i et fotballag. Undersøkelsen ble sendt ut den 18. april med en svarfrist 1. mai. Undersøkelsen ble sendt ut til totalt 100 personer hvorav ni personer enten ikke fikk undersøkelsen eller valgte å ikke godta undersøkelsen. Dette tilsier at 91 personer mottok undersøkelsen hvorav 48 besvarte den. Av disse 48 var det to som fortsatt spilte fotball aktivt. Dette kan sies å utgjøre en svarprosent på 50,5 %.

Spørreskjemaet ble strukturert i tre forskjellige seksjoner med bakgrunnsinformasjon, en matrise over flere sentrale årsaker til frafall, og til slutt en rekke påstander som dekker flere av årsakene i matrisen. I tillegg ble det også spurt om hvilke tiltak respondentene mener burde bli gjort for å forhindre videre frafall.

4.5 Analyse av data

Etter undersøkelsen var avsluttet eksporterte jeg undersøkelsen til dataverktøyet Excel, slik at jeg hadde oversikt over alle rådata. Deretter ble det å kode dataene. Dette valgte jeg å gjøre i form av univariat og bivariat analyse som gjør at man kan se sammenhengen mellom flere variabler (Jacobsen, 2005). Det ble også hensiktsmessig å gruppere inn respondentene i kategorier som gjorde det lettere og mer oversiktlig å analysere. Ut i fra rådataene, lagde jeg forskjellige pivottabeller i Excel som jeg gjorde om til vanlige tabeller med relative tall. Jeg valgte også å bruke grafer på de generelle resultatene hentet fra Questback.

4.6 Validitet og rentabilitet

Det er to krav som stilles etter man har gjennomført en datainnsamling. Det første er validitet som går ut på at man måler det man faktisk ønsker å måle. Derfor er det viktig å forsikre seg om at dataene man har samlet inn kan regnes som gyldige etter å ha gjort en undersøkelse (Jacobsen, 2005). Derfor er det viktig å stille seg kritisk til valg av kilde man har brukt for å samle inn informasjon. I oppgaven har jeg brukt alle som har sluttet med fotball i de tre øverste divisjonene i kvinnefotballen, noe jeg mener samsvarer bra med oppgavens problemstilling. Det er brukt god tid på konkretisere spørsmålene for å sikre at

de fanger opp de variablene som er relevant i forhold til oppgaven. Da frafall er et komplekst emne har jeg også forhørt meg med flere på praksisplassen om undersøkelsen er god nok til å publiseres, noe Jacobsen (2005) mener er en god måte å sjekke validiteten på; ved å innhente råd fra andre som også har erfaring og ekspertise. Fordelen i oppgaven er at jeg tar for meg flere nivåer enn bare toppfotballen, noe som gjør det mulig å undersøke om det er forskjellige årsaker ut i fra nivå. Ulempen er at respondentene ikke har turt å være 100 % ærlige på den mest sensitive informasjon angående inntekt eller spørsmål knyttet til trener eller klubb i frykt for at det kan medføre negative konsekvenser. En annen ulempe er at store deler av utvalget, blir mistet i prosessen da manglende kontaktinformasjon hindrer innsamling. Dette gjør at relevante funn ikke kan generaliseres, men kun kan gi en indikasjon på hva som kan være årsaker. Det er da særdeles viktig at respondentene føler at de er anonyme og at de er sikre på at informasjonen de gir fra seg brukes som konstruktiv kritikk og tilbakemelding som kan være med å bidra i det større bildet innenfor årsaker til frafall.

Det andre kravet er undersøkelsens pålitelighet, som går ut på om «undersøkelsesopplegget» vi har valgt påvirker de resultatene vi vil komme frem til» (Jacobsen, 2005). I oppgavens tilfelle vil det si om det er svakheter ved spørreskjemaet som kan ha skapt resultatet og dermed ha påvirket undersøkelsens pålitelighet. I følge Jacobsen (2005) er en fare med spørreskjema er at undersøkeren på forhånd definerer hva som er relevant å svare på. Svakheten med undersøkelsen ligger i om respondentene føler at spørsmålene ikke er konkrete nok ut i fra sammenhengen mellom undersøkelsen og hva de faktisk mener selv. Dette er løst ved at det er lagt inn alternativer som «annet» eller «verken enig eller uenig» hvis respondenten mener spørsmålet er ubetydelig for deres grunner til å slutte med fotball. Et annet kritisk moment er feildata i form av respondentene i seg selv. Hvis det skal vise seg at informasjon som er innhentet om respondentene ikke stemmer dvs. at de faktisk ikke spiller fotball på en av de tre øverste nivåene, er det lagt inn svar alternativ på hvert spørsmål hvor respondenten kan krysse av: «jeg spiller fortsatt fotball aktivt på nivå 2 eller høyere». Dette for å kunne luke ut respondentene som er med grunnet feilinformasjon. På denne måten kan man sikre seg enda mer pålitelig informasjon.

4.7 Etske vilkår for undersøkelsen

For at en undersøkelse skal etterleve god forskningsetikk er det tre grunnleggende krav knyttet til forholdet mellom forsker og dem det forskes på: informert samtykke, krav på privatliv og krav på å bli korrekt gjengitt (Jacobsen, 2005). Med informert samtykke menes det at den som undersøkes skal delta frivillig i undersøkelsen og at den som undersøkes, vet alt om hvilke farer og gevinster som en slik deltakelse kan medføre. Dette har jeg gjort ved å opplyse til alle i utvalget hvem jeg er og min hensikt med undersøkelsen. Krav om privatliv går ut på at man må alltid vurdere nøye hvor følsom og privat informasjonen er for den som undersøkes. Dette innebærer også at man må vurdere hvor stor muligheten er for å kunne identifisere enkeltpersoner i et datamateriale. Det siste kravet går ut på at man skal forsøke å gjengi resultater fullstendig og i riktig sammenheng (Jacobsen, 2005).

I denne datainnsamlingen ble undersøkelsen sendt ut til respondentene med en introduksjon til hva denne undersøkelsen gikk ut på. Her ble omfanget og hensikten med undersøkelsen beskrevet og tillegg en presentasjon av hvem jeg er. I tillegg ble det presisert at det var frivillig å delta og at alle besvarelsene ble behandlet med 100 % anonymitet, uavhengig om de valgte å være anonyme eller ikke i undersøkelsen. Undersøkelsen kan sies å samle inn data av lav sensitivitet og meg selv i forskerrollen har ingen egeninteresse for å forfalske resultatet.

4.8 Feilkilder

Ved bruk av kvantitativ metode, kan det forekomme at noen av respondentene mistolker eller misforstår et eller flere av spørsmålene og derfor kan dette være en mulig feilkilde. Dette kan for eksempel være de respondentene som fortsetter å svare på undersøkelsen selv om de fortsatt spiller fotball aktivt. Det kan også forekomme at informantene har blitt påvirket av ytre faktorer som igjen kan ha hatt en påvirkning på deres besvarelse. En annen mulig feilkilde er at respondentene feiltolker spørsmålene i undersøkelsen. Dette har jeg prøvd å motvirke, ved å være så konkret og presis som mulig i undersøkelsen. Det som gjør at resultatene kan fremstå noe entydig er at jeg har kategorisert flere av årsakene som sosiale enn økonomiske og kulturelle. Dette kan være med på å gi et resultat som nødvendigvis ikke stemmer overens med virkeligheten.

5.0 Resultat

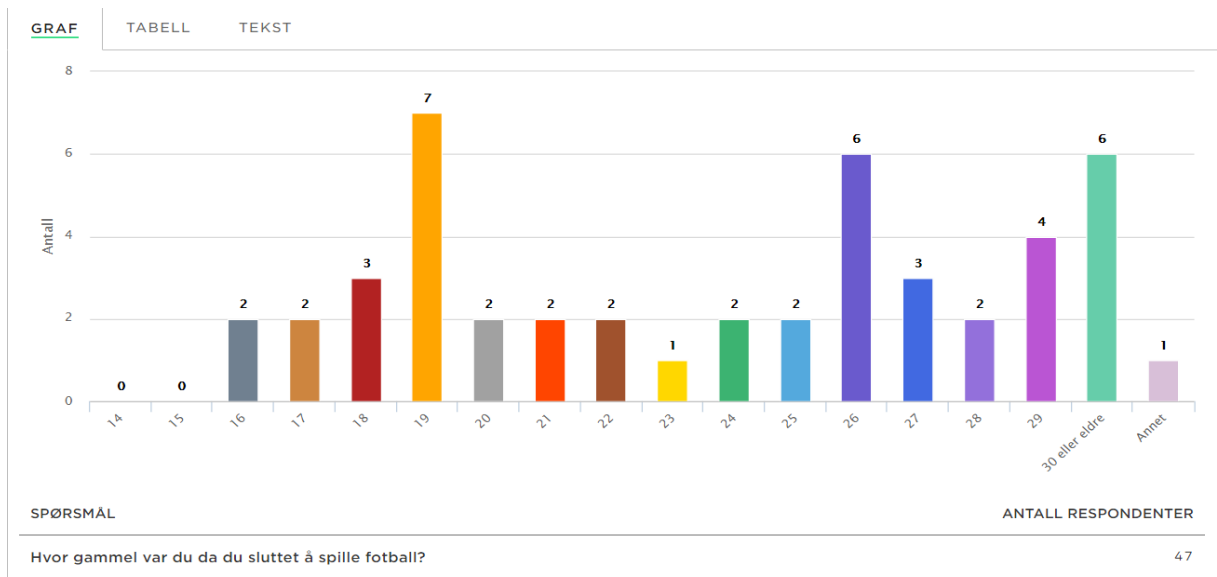
I resultatkapittelet vil jeg presentere de resultatene som er relevant for min oppgave. Det jeg ønsket med undersøkelsen var å finne årsaker til frafall i kvinnefotballen. I tillegg til å fremstille årsakene vil jeg også fremstille sammenhenger mellom variabler som er relevante i forhold til Bourdieus tre kapitalformer. Resultatene vil bli presentert først ut ifra hva som kjennetegner respondentene, ut ifra nivået de spilte på, og bakgrunnsinformasjon i undersøkelsen. Deretter vil jeg vise resultater av årsaker sett i sammenheng med variabler som baserer seg på respondentenes alder, utdanning og inntekt. Til slutt vil jeg presentere resultatet av hva respondentene mener kunne bli gjort av tiltak for å forhindre frafall.

Undersøkelsen ble sendt ut til 100 kvinner, hvor av ni av respondentene ikke mottok undersøkelsen. Uten å si med sikkerhet hva som er grunnen, kan potensielle faktorer som feil kontaktinformasjon eller at e-postadressen jeg sendte til ikke lenger var i bruk.

Av 91 respondenter svarte 48 på undersøkelsen.

Resultatene er fremstilt i tabeller, og jeg har analysert svarene i sammenheng med flere faktorer som hvilken divisjon de sist spilt i, grad av utdanning, grad av inntekt og delt inn respondentene i tre forskjellige aldersgrupper.

5.1 Alder

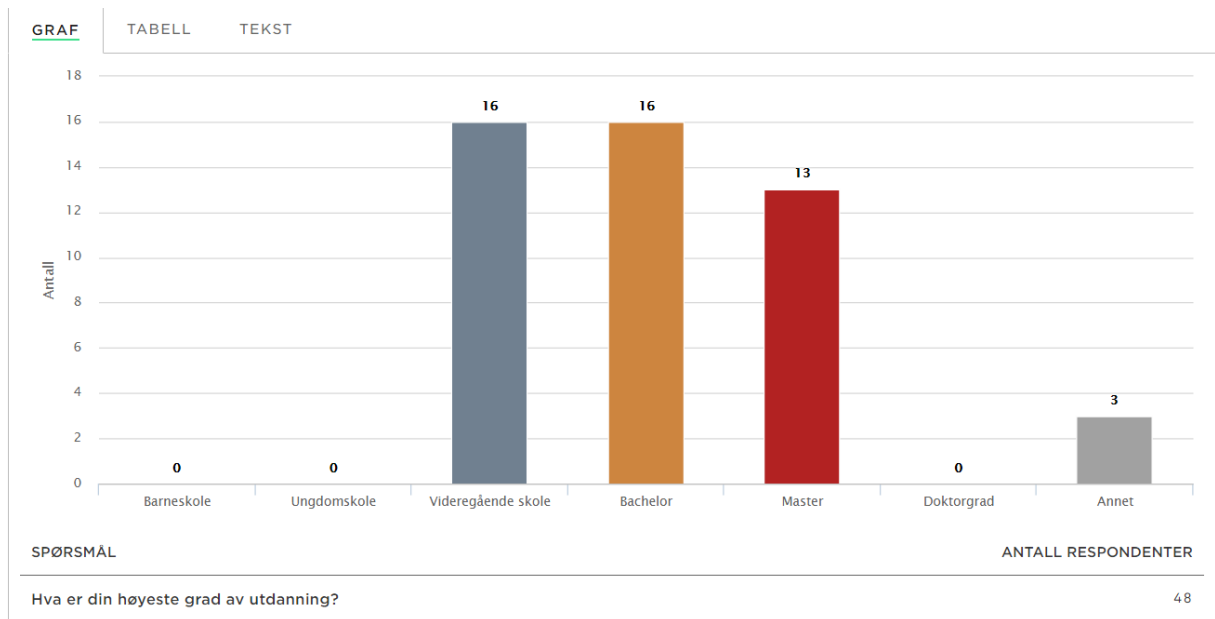

Figur 1. Respondentenes alder da de sluttet. $N=47$

Ut i fra figuren over, kan man se at det er en spredning i respondentenes alder når de sluttet å spille fotball. En respondent har svart alternativet «Annet», som i dette tilfellet betyr at vedkommende fortsatt spiller fotball. Ut i fra denne grafen har jeg valgt å kategorisere respondentene i tre grupper for å samle respondentene slik at spredningen ikke blir stor og uoversiktlig.

- Alder 15-22 år ($N=21$)
- Alder 23-27 år ($N=13$)
- Alder 28 → år ($N=12$)

5.2 Utdanning

Figur 2. respondentenes grad av utdanning. $N=48$

Respondentenes utdanning strekker seg fra videregående skole til mastergrad. Tre av respondentene har svart «Annet», i dette tilfelle vil dette si befalsskoleutdanning, profesjonsutdanning fjerde året og doktorgrad 6. året (se vedlegg rådata). I tillegg har alle 48 respondenter svart her, men i videre analyser vil de to respondentene som fortsatt spiller aktivt fotball bli fjernet. Disse respondentene hadde hhv. videregående utdanning og master utdanning.

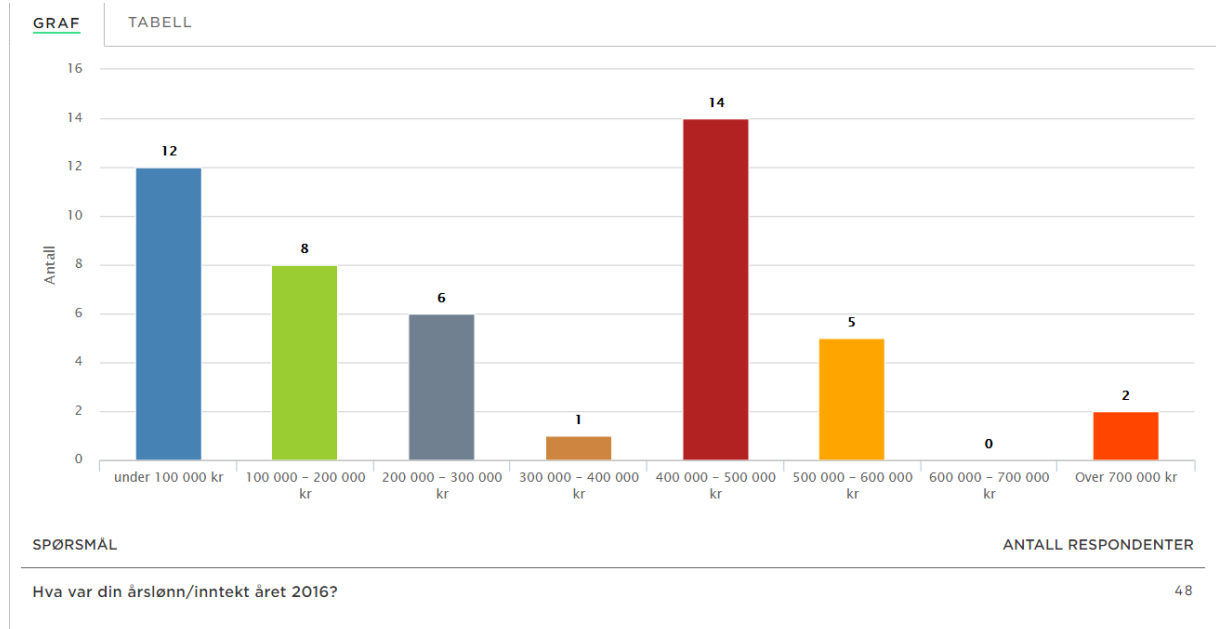
Ut i fra disse tallene som fremkommer i grafen over, har jeg valgt å gruppere respondentene i tre kategorier basert på deres grad av utdanning. Dette for å samle respondentene slik at det blir mer oversiktlig. Det har da vært naturlig å gruppere ut i fra disse tre svaralternativene som forekommer i grafen.

- Lav utdanning ($N=17$)
- Middels utdanning ($N=18$)
- Høy utdanning ($N=13$)

I kategorien lav utdanning er det respondenter som har oppgitt at deres høyeste grad av utdanning er videregående skole. Her er også respondenten som har befalsskoleutdanning blitt plassert, ettersom hun ikke besitter graden som tilsvarer kategorien middels utdanning. Middels utdanning er respondentene som har svart Bachelor som høyeste grad av utdanning og i tillegg de to respondentene som holder på med profesjonsutdanning 4. året og doktorgrad 6. året. Dette er fordi at det kan sies at de ikke har fått en grad høyere

enn bachelor for øyeblikket. Høy utdanning er respondentene som har svart master som høyeste grad av utdanning.

5.3 Inntekt

Figur 3. respondentenes årslønn/inntekt i 2016. N=48

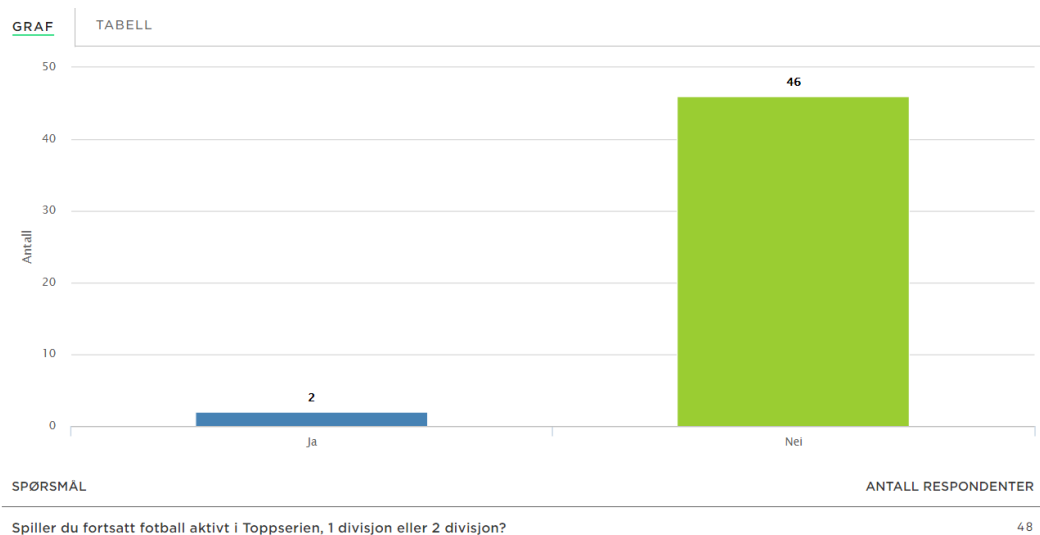
Ut i fra grafen over ser vi hva respondentene oppga at de hadde i inntekt/årslønn i 2016. Som man kan lese ut i fra grafen svarte flest at de hadde en inntekt på mellom 400 000 og 500 000 kr. jeg har også valgt å fordele respondentene i tre kategorier ut i fra hva de har oppgitt for å samle respondentene i mindre grupper slik at det blir mer oversiktlig i analysene. Her ser vi også at alle 48 respondenter har svart og to av respondentene vil dermed bli fjernet videre i analysen. De to respondentene har svart at de har inntekt/årslønn på henholdsvis under 100 000 kr og 400 000 – 500 000 kr.

- Lav inntekt (N= 27)
- Middels inntekt (N= 14)
- Høy inntekt (N= 7)

I kategorien lav inntekt er alle respondenter som har en inntekt under 400 000 kr i året. Middels inntekt er alle respondenter som har svart at de tjente mellom 400 000 og 500 000 kr i året og høy inntekt er alle respondenter som har svart at de tjente mer enn 500 000 kroner i året. Fordelingen ble gjort slik på grunnlag av at den gjennomsnittlige årslønnen for kvinner i Norge 2016 (www.SSB.no) viser seg å være mellom 400 000 og 500 000 kr. Dermed blir lav inntekt alle respondentene som tjente mindre enn 400 000 kr. Middels

inntekt blir alle respondenter som tjente mellom 400 000 og 500 000 kr. Høy inntekt blir alle som tjente over 500 000 kr.

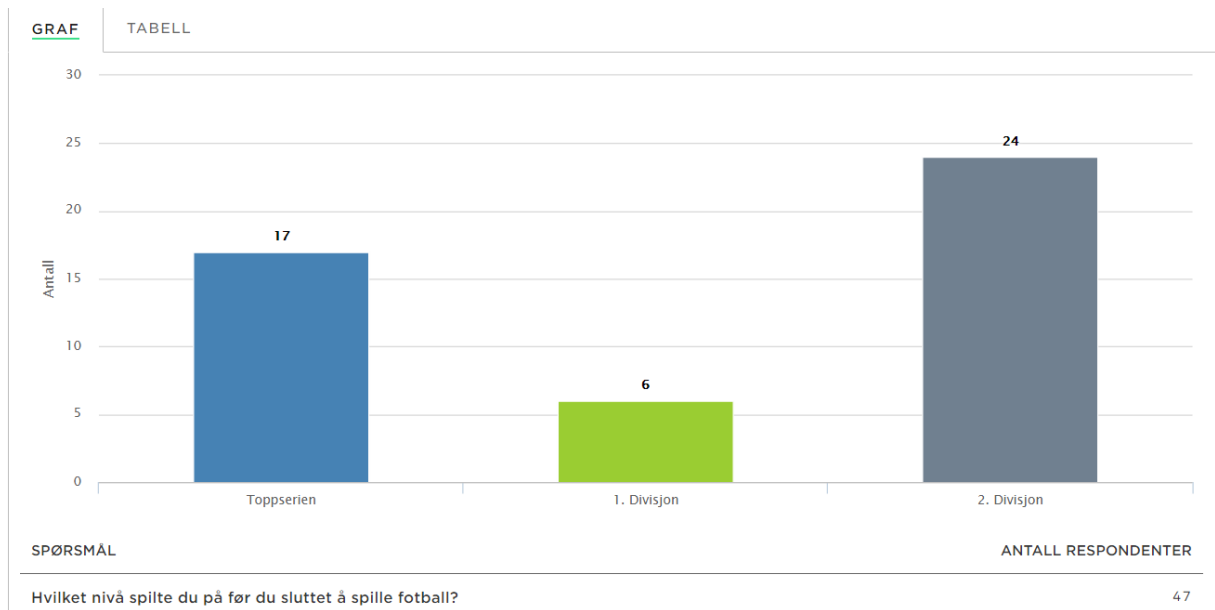
5.4 Spiller du fortsatt aktiv fotball?

Figur 4. Respondentenes svar om de fortsatt spiller fotball. $N=48$

Totalt av 48 respondenter spilte to av respondentene fortsatt fotball, noe som tilsvarer 4 %. Ettersom disse to respondentene svarte på flere av spørsmålene til tross for at de skulle avslutte, valgte jeg videre i resultatene å fjerne disse respondentene da deres svar kan tyde på at det er spekuleringer i hva som kunne vært viktig for dersom de hadde sluttet å spille fotball.

5.5 Hvilken divisjon spilte du sist i?

Figur 5. Nivå respondentene sist spilte på

Her er fordelingen av respondentene basert på hvilket nivå de sist spilte på. I undersøkelsen deltok flest fra 2. divisjon, noe som kan sies å være forventet da det var flere kvinner i denne kategorien enn 1. divisjon og Toppserien.

5.6 Bakgrunnsinformasjon

Nivå	Alder			Totalsum
	Alder 28--> år	Alder 23-27 år	Alder 15-22 år	
Toppserien	41 %	47 %	12 %	17
1. Divisjon	0 %	20 %	80 %	5
2. Divisjon	21 %	17 %	63 %	24
Totalsum	26 %	28 %	46 %	46

Tabell 2. (Sist spilte nivå fordelt på alder)

Ut i fra tabellen kan man se at 47 % og 41 % av de som spilte i Toppserien er i alderen 23-27 og 28 år eller eldre. Dette kan indikere at de fleste som spilte i Toppserien var eldre enn de som spilte i de lavere divisjoner. I 1. divisjon kan man se at hele 80 % er i aldersklasse 1 og 63 % i 2. divisjon.

Nivå	Inntekt			Totalsum
	Høy inntekt	Middels inntekt	Lav inntekt	
Toppserien	24 %	41 %	35 %	17
1. Divisjon	0 %	20 %	80 %	5
2. Divisjon	13 %	21 %	67 %	24
Totalsum	15 %	28 %	57 %	46

Tabell 3. (sist spilte nivå fordelt på inntekt)

Ut i fra tabellen kan man se at det er høy prosentandel av de som spilte i 1. divisjon og 2. divisjon som har lav inntekt. Av de som spilte i 1. divisjon har fire av fem lav inntekt og i 2. divisjon er det 67 % av totalt 24 respondenter som har lav inntekt. Man kan også se at prosentandelen av respondentene med høy inntekt er blant de som sist spilte i Toppserien.

Nivå	Grad av utdanning			Totalsum
	Høy utdanning	Middels Utdanning	Lav utdanning	
Toppserien	41 %	47 %	12 %	17
1. Divisjon	40 %	20 %	40 %	5
2. Divisjon	21 %	29 %	50 %	24
Totalsum	30 %	35 %	35 %	46

Tabell 4. (sist spilte nivå fordelt på utdanning)

Ut i fra tabellen kan man se at av totalt 17 kvinner som spilte i Toppserien, har 41 % høy utdanning og 47 % middels utdanning mens i 2. divisjon er det bare 20 % med høy utdanning. I motsatt ende ser vi at 50 % av de som spilte i 2. divisjon har lav utdanning.

5.7 Årsaker

Årsaker	Svært viktig	Ganskeviktig	Lite viktig	Svært lite viktig
Fikk ikke nok tid til venner	2.1%	18.8%	58.3%	20.0%
Ble skadet	33.3%	18.8%	10.4%	37.5%
Fotballen tok for mye tid	18.8%	35.4%	22.9%	22.9%
Måtte bruke mer tid på skole utdanning	22.9%	18.8%	31.3%	27.1%
Måtte prioritere Jobb	14.6%	27.1%	39.6%	18.8%
Måtte bruke mer tid på familie	12.5%	20.8%	43.8%	22.9%
Det ble for høyekostnader å spille fotball	6.3%	18.8%	43.8%	31.3%
Mine venner sluttet	4.2%	8.3%	22.9%	66.7%
Mangel på tilbud i klubben	4.2%	20.8%	25.0%	50.0%
Det ble for seriøst	2.1%	8.3%	22.9%	66.7%
Dårlige trenere	10.4%	25.0%	22.9%	41.7%
Dårlige lagkamerater	4.2%	12.5%	27.1%	56.3%
Det var ikke gøy lenger	12.5%	27.1%	29.2%	31.3%
Jeg ble aldri god nok som spiller	4.2%	14.6%	31.1%	50.0%
Det ble for mye reising	16.7%	10.4%	41.7%	31.3%
Flyttet	17.0%	12.8%	12.8%	57.4%
Det gikk ikke an å leve av fotball	27.1%	25.0%	22.9%	25.0%

Tabell 5. hvor viktig årsaker var for respondentene i prosent. N=48

I figuren over, kan man se alle årsaker og hvor viktig disse årsakene var for respondentene. Det kan se ut som de fleste av årsakene var lite eller svært lite viktig, men tre årsaker heller mer mot mer viktig enn uviktig. Disse er markert ut i tabellen over.

6.0 Analyse og diskusjon

I dette kapitlet vil jeg se nærmere på de forskjellige variablene sammenliknet med årsaker og drøfte hva tall i analysen indikerer.

6.1 Nivå sammenliknet med årsaker

Nivå	Årsaker							Totalsum
	Annet	ikke svart	Kulturelt	Skader	Sosial	Økonomisk		
Toppserien	0 %	12 %	18 %	29 %	24 %	18 %	17	
1. Divisjon	20 %	20 %	0 %	20 %	40 %	0 %	5	
2. Divisjon	4 %	0 %	17 %	25 %	46 %	8 %	24	
Totalsum	4 %	7 %	15 %	26 %	37 %	11 %	46	

Tabell 6. (sist spilte nivå fordelt på årsaker)

Totalt sett, kan man se at det er høyst prosentandel som mener sosiale årsaker er viktig, men 29 % av de som spilte i Toppserien, oppgir skader som den viktigste årsaken til å slutte med fotball. I 1. divisjon og 2. divisjon er det høyst prosentandel som oppgir sosiale årsaker som viktigst. Økonomiske og andre årsaker viser seg å være mindre viktig for respondentene uavhengig hvilken divisjon de sist spilte i, men de økonomiske årsaker kan tyde på å være mer viktig for de som spiller i Toppserien da prosentandelen på 18 % er høyere enn for de i 1. divisjon og 2. divisjon. Dette kan indikere at økonomiske årsaker er viktig for de som har spilt i Toppserien, da denne gruppen kvinner kan sies å ha investert mer tid i fotballfeltet for å nå toppen og prøvd å gjøre en karriere innen toppfotballen. Dette kan ses i sammenheng med Skogvang (2006) tolkning av hvordan felt og kapitaler henger sammen. Det kan diskuteres om kvinnene som sist spilte i Toppserien har felles oppfatning om økonomiske faktorer er viktigere enn for kvinner som har spilt på de lavere nivåer, ut i fra deres posisjon i fotballfeltet. Dette kan man se ut i fra tabellen da økonomiske årsaker har en lavere prosentandel enn de sosiale årsakene for kvinnene som sist spilte i 1. divisjon og 2. divisjon.

6.1.1 Inntekt sammenlignet med årsaker

Inntekt	Årsaker						Totalsum
	Annet	ikke svart	Kulturelt	Skader	Sosial	Økonomisk	
Høy inntekt	0 %	0 %	29 %	0 %	43 %	29 %	7
Middels inntekt	0 %	8 %	0 %	23 %	54 %	15 %	13
Lav inntekt	8 %	8 %	19 %	35 %	27 %	4 %	26
Totalsum	4 %	7 %	15 %	26 %	37 %	11 %	46

Tabell 7. (inntekt fordelt på årsaker)

Basert på hvilken grad av inntekt respondentene har kan man se at det er en tendens til at sosiale årsaker er viktigst for å slutte med fotball totalt sett. Av de med lav inntekt svarer 35 % at skader er viktigst, mens 54 % av de med middels inntekt svarer sosiale årsaker som viktigst og 43 % av de med høy inntekt svarer det samme. Ut i fra respondentenes inntekt tyder ingenting på at det er forskjeller mellom svarene. Det kan da diskuteres om respondentenes grad av inntekt tilsier hvor mye økonomisk kapital respondentene innehar. Selv om tallene tyder på at sosiale årsaker er viktigst kan man også se at i gruppene med middels og høy inntekt, er prosentandelen høyere på økonomiske årsaker. Det kan også tyde på at respondentens grad av økonomisk kapital i denne sammenheng indikerer en sammenheng med at økonomiske årsaker kan være viktig da respondentene selv har opparbeidet seg en stor mengde økonomisk kapital.

6.1.2 Utdanning sammenliknet med årsaker

Utdanning	Årsaker						Totalsum
	Annet	ikke svart	Kulturelt	Skader	Sosial	Økonomisk	
Høy utdanning	0 %	0 %	7 %	21 %	57 %	14 %	14
Middels Utdanning	0 %	13 %	19 %	19 %	44 %	6 %	16
Lav utdanning	13 %	6 %	19 %	38 %	13 %	13 %	16
Totalsum	4 %	7 %	15 %	26 %	37 %	11 %	46

Tabell 8. (utdanning fordelt på årsaker)

Basert på utdanning kan man se at i de to høyeste utdanningsgruppene har henholdsvis 44 % og 57 % svart sosiale årsaker som viktig, mens i gruppen med lavt utdannede har 38 % svart skader som viktig. Dette i likhet med tabell 7, der de med lavest inntekt svarte oftere at skader var viktig. Respondentenes grad av utdanning kan mulig si noe om hvor mye kulturell kapital respondentene besitter. Det kan da tyde på at de med lav kulturell kapital mener skader og kulturelle årsaker er mer viktig enn de økonomiske og sosiale årsaker.

6.1.3 Alder sammenliknet med årsaker

Alder	Årsaker						Totalsum
	Annet	ikke svart	Kulturelt	Sosial	Økonomisk	Skader	
Alder 28--> år	0 %	0 %	17 %	50 %	17 %	17 %	12
Alder 23-27 år	0 %	15 %	8 %	46 %	8 %	23 %	13
Alder 15-22 år	10 %	5 %	19 %	24 %	10 %	33 %	21
Totalsum	4 %	7 %	15 %	37 %	11 %	26 %	46

Tabell 9. (Alder fordelt på årsaker)

Totalt kan man se at sosiale årsaker er viktigst uavhengig alder da 37 % av 46 respondenter oppga dette som viktigst basert på alder. Men som man kan se, svarer 33 % i alder 15-22 år at skader er viktigst. Dette ser ut til å være den viktigste årsaken for de i den laveste aldersgruppe ut ifra tallene i tabellen. Dette kan tyde på at skader er en viktig årsak uavhengig kapitalformene, og det kan indikere at å få en skade i en ung alder er avgjørende for videre satsing innen fotballen.

6.2 Tiltak for å forhindre frafall

Da det kom til spørsmålet om hvilke tiltak respondentene mente burde gjøres for å forhindre frafall kom det opp hyppig blant respondentene at tiltakene er relatert til de økonomiske rammebetingelsene i fotballen samt tilrettelegging i den forstand at det skal være mulig å kombinere studier/jobb med fotballen.

37 respondenter svarte på dette spørsmålet hvorav 21 respondenter nevnte bedre tilrettelegging i klubbene da med fokus om et bedre tilbud som gjør det lettere å kombinere jobb/studier med fotballen.

15 respondenter nevnte at økonomiske tiltak må bli gjort slik at det er mulig å gjøre fotballen til karriere. Svarene utelukker ikke hverandre da flere nevnte begge emnene. En av respondentene kan sies å oppsummere det de fleste av respondentene prøvde å formidle: *«Jeg tror at for veldig mange jenter så ligger det i baktankene at man stort sett ikke kan leve av å spille fotball. De som er aktive innen idrett på et høyt nivå er som regel også flinke på skolen. Det blir derfor etterhvert et dilemma om prioriteringer og det "fornuftige" valget vinner som regel, nemlig å satse på studier - for en videre sikker jobbframtid og inntektsgrunnlag. Det fundamentale i dette problemet er økonomien i norsk kvinnefotball. Likevel blir det for enkelt å si at det trengs mer penger inn i idretten. Et mer realistisk tiltak kan være å opprette samarbeid mellom de lokale utdanningsinstitusjonene og klubbene. Slik at det blir lettere å kombinere studier og fotballsatsning. Jeg tror det er veien å gå, et samarbeid, slik at færre må velge enten/eller. For, de flinkeste jentene både innen fotballen og studier ønsker å gjøre begge deler.»*

Dette er som sagt resultatet av tiltak som bør gjøres for å forhindre frafall i fotballen og må ikke tolkes som årsak til hvorfor de slutter men heller hva som kan forebygges frafall. Ut i fra resultatene om hvorfor de slutter å spille fotball er det lite som indikerer at det er økonomien i seg selv.

6.3 Videre diskusjon og sentrale funn

I oppgaven har jeg skrevet at resultatene skal bli knyttet opp mot Pierre Bourdieus kapitalformer og da ut ifra dette si noe om årsaker til at kvinner slutter med fotball. Dette kan vise seg å bli vanskeligere enn først antatt da jeg i undersøkelsen mangler bakgrunnsopplysninger om respondentene som tydeligere kunne bidra til å klassifisere mengden av de forskjellige kapitalformene hver enkelt besitter. Som nevnt i teorikapittelet definerer Bourdieu (1986) kapital som akkumulert arbeid i materialisert eller kroppslig form. Det vil si hvilke ressurser aktørene innenfor et felt besitter. Dataene sier ikke mye om hvert enkelt individs mengde av kapital, og man kan heller ikke bekrefte hvilke kapitalformer og mengden av kapital respondentene innehar. Dette kan imidlertid drøftes ut ifra den tilgjengelige informasjonen fra undersøkelsen. Basert på årsakene som viser seg

å være viktige, kan man diskutere hvilken kapital respondentene mangler innen fotballfeltet som kan ha betydning for hvorfor de slutter. Undersøkelsen gir et interessant funn i den forstand at det ser ut til at man har to forskjellige grupper som slutter med fotball. Noen slutter i en relativt sen alder og noen slutter i tidlig alder. Jeg velger ut ifra dette å drøfte disse funnene i lys av Bourdieus handlingsbegrep doxa.

6.4 Respondentene

Da jeg grupperte respondentene etter hvilken divisjon de sist spilte i, kom det ikke som en overraskelse at majoriteten av de som besvarte undersøkelsen, sist spilte i 2. divisjon. Det som var interessant å se var at hele 58 % av de som sist spilte i 2. divisjon var i den yngste aldersgruppen mens høyest prosent av de som spilte i Toppserien var i den eldste aldersklassen. Det viste seg også å være en sammenheng mellom alder og grad av utdanning samt grad av inntekt, da de eldre også var de med høyest utdanning og inntekt. Det kan da se ut som de eldre respondentene besitter en større samlet mengde med sosialkapital enn de yngre med lav inntekt og lav utdanning. Det viste seg også at det var en større prosentandel av de eldre som spilte i Toppserien i forhold til de andre divisjonene. Det kan da tyde på at de har investert i form av sosiale relasjoner med andre trenere og lagkamerater samt erfaringer. Ifølge Skogvang (2006) er dette en måte å samle og bevare sosial kapital, som har gjort at de sluttet på et senere stadum enn de som er yngre. Men da må man også være kritisk til å konkludere med at de eldre har en større mengde sosialkapital enn de yngre. Det resultatene faktisk bekrefter, er at de med lav inntekt og utdanning er yngst. Dette kan sies å være normalt da de mest sannsynlig ikke har kommet lengere i prosessen med utdanning på grunnlag av deres alder knyttet opp mot økonomi og grad av utdanning. Tallene bekrefter etter min oppfatning at de som har levd lengere har rukket å ta seg en større grad av utdanning og derfor mest sannsynlig fått seg en jobb som gir dem enn høyere inntekt enn de som er yngre og ikke har kommet så langt i utdannelsesprosessen.

6.5 Sosiale årsaker

I resultatene av undersøkelsen kan man se et mønster som tyder på at de sosiale årsakene til å slutte var viktigst totalt (37 %) (n=46). Da jeg først startet med oppgaven hadde jeg en formening om at økonomiske årsaker skulle dominere svarene, men det viste seg å ikke stemme. Uavhengig om de spilte i Toppserien eller 2. divisjon, høy eller lav utdanning og

grad av inntekt var det alltid en større prosent andel totalt som mente det var viktigere med de sosiale årsaker enn de andre årsakene. Dette kan tyde på at terskelen for å spille fotball er lav både for å spille fotball samt det å slutte å spille. Det at de sosiale årsakene fremkommer som viktigst kan indikere på at respondentene ikke har greid å omsette nok kapital innenfor fotballfeltet til at det var verdt å spille videre. Dette vil i utgangspunktet si at sosiale relasjoner er viktig for kvinner når det kommer til å spille fotball, og mangel på dette kan føre til at man slutter å spille fotball. Dette samsvarer med tidligere undersøkelse, Johansen (2016) at jenter i stor grad er opptatt av de sosiale relasjonene de opparbeidet seg gjennom fotballen.

Ut i fra undersøkelsen kan det tyde på at frafall blant kvinner i liten grad blir påvirket av Bourdieu (1986) kapitalformer. Ser man på årsakene sammenliknet med de forskjellige faktorene som inntekt, utdanning, nivå og alder kan man se en indikasjon på at det ikke er noe som tyder på at respondentenes mengde av økonomisk og kulturell kapital har mye å si for hvorfor kvinner slutter med fotball.

Det må også nevnes som en svakhet i selve undersøkelsen at det er langt flere årsaker som går på det sosiale enn det økonomiske og kulturelle. Dette kan føre til feilutslag og kanskje svarene hadde blitt annerledes hvis det var nevnt flere økonomiske årsaker og kulturelle årsaker og færre sosiale årsaker.

6.6 Hva kjennetegner de som slutter tidlig og de som slutter sent?

Ut i fra analysene som har blitt gjort, dukker det et opp et emne som er av interesse for oppgaven. Som nevnt tidligere er det en indikasjon som tyder på at de som spilte i Toppserien er de eldste i undersøkelsen og i tillegg indikerer tallene på at de har høyest grad av utdanning og inntekt i motsetning til de som spilte i 2. divisjon. Her indikerer tallene at det fleste unge spilte i denne divisjonen og hadde lavere utdanning og inntekt. Ut i fra undersøkelsen kan en muligens si at det eksisterer to forskjellige grupper av kvinner som har lagt opp. De som er unge med lav inntekt og lav utdanning og de eldre med høy utdanning og høy inntekt. Et sentralt spørsmål som dukker opp her er hvorfor noen holder ut lengre enn andre? Ettersom tallene gir en indikasjon på at de som har spilt i Toppserien er eldst, har høyere inntekt og utdanning kan det tyde på at de som sluttet da de var 28 eller eldre, lettere har akseptert grunnleggende forhold i fotballfeltet som lettere har gitt dem

innpass. Det kan da diskuteres om de som sluttet å spille fotball i alderen 16-22 år, sluttet ettersom de ikke ville godta de grunnleggende forhold som eksisterer i fotballfeltet (Østergaard 2011). Selv om ikke undersøkelsen tar for seg kvinnenes oppfatning av seg selv i sammenheng med at idrett er en maskulin sport, kan man ut ifra funnene diskutere om det er en underliggende faktor til at noen kvinner slutter tidligere enn andre. For som sammendraget til Crane og Temple (2015) viser, kunne en avgjørende faktor til at unge kvinner slutter være presset om å være feminine, og hvis jentene følte at idretten hindret dem fra å være feminine, var det større sannsynlighet for å slutte. Det kan da virke som at de som sluttet når de var eldre også utviklet en maskulin habitus og aksepterte de maskuline verdiene som fotballfeltet kan sies å besitte. Dette kan støttes av Johansen (2016) i sin masteroppgave der hun indikerer at dersom jenter skal kunne prestere i fotball, må de omfavne maskuline verdier og egenskaper som preger fotballfeltet.

6.7 Tiltak mot frafall

Når det gjelder tiltak for å forhindre frafall, vil jeg drøfte dette opp mot to forhold: Økonomiske tiltak og bedre tilrettelegging for spillere slik at det er mulig å kombinere jobb/skole med fotballen. Som nevnt i resultatkapittelet var det totalt 37 respondenter som svarte på hva slags tiltak de mener bør gjøres for å forhindre frafall. 15 av disse omhandlet at klubber må bli bedre i å tilrettelegge for spillerne slik at fotball kan kombineres med skole og jobb. Dette kan indikere at innen fotballfeltet for kvinner blir det vanskelig å sette av tid til å spille fotball da jobb og utdanning må prioriteres fordi det ikke går an å leve av fotballen. Dette fører oss over til det andre emnet, de økonomiske rammevilkårene i norsk kvinnefotball. Undersøkelsen i oppgaven gir nesten ikke antydning til at økonomisk relaterte årsaker er viktigst for at kvinner slutter å spille fotball, men det virker som det økonomiske aspektet er viktig i den forstand å fortsette med å spille fotball da det kan se ut til at flere av respondentene nevner dette i sammenheng med at de må velge bort fotballen for å prioritere jobb og utdanning. En av respondentene gir en sammensatt forklaring på hva hun mener skjer som avgjørende når noen velger å slutte med fotball:

«Økonomiske tiltak slik at det er mulig å lette på totalbelastningen. Med unntak av et fåtall klubber tjener spillerne for lite til å få hverdagen til å gå rundt. Det medfører at jobb/skole blir en viktig del av hverdagen. I lengden må man prioritere det ene foran det andre og man føler at man alltid kommer på etterskudd uansett hva man velger. For min del hadde det stor påvirkning på motivasjonen. Når de eldre spillerne slutter mister de

gjenværende også en stor del av det sosiale aspektet, noe jeg tror har stor innvirkning på at flere av de etablerte spillerne legger opp.»

Dette gir en sterk formening om at den økonomiske kapitalen dominerer fotballen som et felt da det kan se ut til at økonomi blir oppgitt som en grunn til å fortsette med å spille fotball. Dette kan ha noe med at det er en stadig kommersialisering av fotballen som gjør at mer penger skytes inn i fotballen. Det kan da tyde på at det påvirker aktørene i feltet og kapitalen som dominerer feltet. Dette påpeker Østergaard (2011) ved å eksemplifisere at fotballen er under konstant press fra aktører utenfor fotballfeltet som slåss for å forandre eller bevare de kapitalformer som dominerer feltet, slike aktører kan være sponsorer og media. Dette bekrefter også Skogvang (2006) som påpeker at det er store forskjeller med hensyn til grad av kommersialisering og profesjonalisering. I min undersøkelse gis det en indikasjon på at kvinner må velge bort fotballen fordi den ikke tillater gode nok økonomiske vilkår til å kunne leve av det. Dette bekrefter også Skogvang (2006) ved å påpeke at kommersialiseringen har ført mye mer penger inn i fotball for menn enn det har for kvinner, spesielt med hensyn til lønning av spillere og muligheten for å bli ansatt som spiller og leve av det på heltid. Det kan også virke som at kvinner er innforståtte med at det alltid vil være en skjev balanse i de økonomiske rammevilkårene mellom kvinner og menn i fotball. Med hensyn til dette, kan det se ut til at hvis de økonomiske rammevilkårene for kvinnefotballen ikke forbedres, bør det finnes en annen løsning som ikke direkte knytter seg opp til økonomien. Noen av respondentene beskriver det slik:

«Jeg mener at kvinnefotballen kan tilrettelegge bedre slik at det blir en bedre hverdag for kvinnelige utøvere å kombinere jobb og fotball. Det er tøft å jobbe 100 % og spille toppfotball. Vi må klare å få bedre økonomiske rammer for kvinnefotballen hvis vi ønsker å hevde oss internasjonalt.»

«Det må legges til rette for at jenter/kvinner kan kombinere skole/jobb med fotballkarrieren. Det er en vanskelig balansegang, fordi skole/jobb da går utover tiden til restitusjon og forberedelser til kamp/trening.»

«Jenteløftet til NFF er bare tull og tøys. Skal jenter/kvinner fortsette å spille fotball må det bevilges mer penger slik at spillerne kan få et profesjonelt opplegg og at det ivaretar 24 timers utøveren. Det må også være et stort fokus på utdanning i kombinasjon med fotball slik at vi sikrer økonomisk inntekt.»

Dette kan indikere at kvinnene ser etter en måte som muliggjør en kombinasjon av jobb og utdanning i samhandling med fotball, og som gjør at økonomien ikke kommer som hindring for videre deltakelse i kvinnefotballen. Dersom dette hadde blitt en realitet, kunne

man spekulert i om dette ville ha endret den dominerende kapitalen innen kvinnefotballfeltet. Dette på grunnlag av respondentenes svar. Det ser ut til at en slik løsning ville frigjort mer tid til å spille fotball og samtidig ha den økonomiske tryggheten av jobb eller prioriteringen av utdanning uten at det går utover fotballen.

7.0 Oppsummering/konklusjon

Mitt ønske med denne oppgaven var å finne årsaker til frafall i kvinnefotballen på senior nivå. Siden spørreundersøkelsen ble gitt ut til kvinner som hadde lagt opp på forskjellige nivåer og i tillegg til at respondentene var færre enn jeg i utgangspunktet hadde sett for meg, kan ikke denne oppgaven være representativ for alle kvinner som har sluttet med å spille fotball, men heller en indikasjon på hvor skoen trykker. Det er interessant å se sammenhengene mellom de forskjellige variablene som alder, utdanning, økonomi og tidligere nivå med årsakene, da det visste seg i liten grad å ha innvirkning på hvilken årsak som var viktigst. Det andre interessante var at de som spilte i Toppserien var eldst og hadde tilsynelatende høyere utdanning og høyere inntekt enn de som spilte i første og 2. divisjon som var yngre med lavere utdanning og lavere inntekt. Hvorfor noen slutter tidlig og noen slutter sent kan være fordi man godtar spillereglene innenfor fotballfeltet og oppfører seg nærmere doxa, mens andre ikke greier å akseptere dette. Av tiltak fremstår bedre tilrettelegging for spillerne med hensyn til jobb og utdanning kombinert med å spille fotball, samt at de økonomiske rammevilkårene må bedres. Sett ut ifra oppgaven kan det indikere at sosiale årsaker er viktigst for at kvinner slutter med fotball og at bedre tilrettelegging for utøveren samt bedre økonomiske rammevilkår i kvinnefotballen er tiltak som må vurderes for å forhindre eller redusere frafallet i norsk kvinnefotball.

Dette er et lite bidrag til et mye større tema. Det burde i fremtiden bli forsket mer på kvinners oppfatning av fotball som et felt og gjennomføres flere kvalitative undersøkelser som går mer i dybden på hvorfor kvinner på seniornivå slutter med fotball.

8.0 Oppgavens begrensninger

Det skal sies at det er mange faktorer som begrenser oppgaven. Når det kommer til selve undersøkelsen er det verdt å nevne at det er flere årsaker som er kategorisert som sosiale enn økonomiske og kulturelle. Dette kan da ha tilført at sannsynligheten er større for at

sosiale årsaker er viktig enn de andre årsakene og dermed bidratt til et annet utfall enn det som er av riktig oppfatning.

Teorien brukt baserer seg på Bourdieu (1986) kapitalformer samt feltteori, habitus og doxa. Ut i fra resultatene i undersøkelsen er det tvilsomt om man har nok informasjon til å anvende Bourdieus kapitalformer i oppgaven. Dette fordi informasjonen på respondentene sier ikke alt for mye om hvor stor mengde kapital hver og en besitter.

9.0 Referanseliste

- Crane, J., & Temple, V. (2015). *A systematic review of dropout from organized sport among children and youth. European physical education review, 21(1), 114-131.*
- Bourdieu, P. (1989). *Social space and symbolic power. Sociological theory, 7(1), 14-25.*
- ISO 690
- Bourdieu, P. (2011). *The forms of capital. (1986). Cultural theory: An anthology, 81-93.*
- Goksøy, M., Olstad, F., & Norges fotballforbund. (2002). *Fotball!: Norges fotballforbund 100 år. Norges fotballforbund.*
- Giulianotti, R. (Ed.). (2004). *Sport and modern social theorists. Springer.*
- Jacobsen, D. I. (2005). *Hvordan gjennomføre undersøkelser?: innføring i samfunnsvitenskapelig metode (Vol. 2). Kristiansand: Høyskoleforlaget.*
- Johansen, E. (2016). *Utviklingsarena til toppfotballen. En studie av ungdomsspillere som rekrutteres til Toppserien eller Eliteserien (Master's thesis, UiT The Arctic University of Norway).*
- Leedy, P. D., & Ormrod, J. E. (2005). *Practical research: Planning and design, 8.*
- NFF (2016). *NFFs handlingsplan 2016-2019. Norges Fotballforbund*
- Seippel, Ø.(2005). *Orker ikke, gidder ikke, passer ikke? Om frafallet i norsk idrett. Oslo: institutt for samfunnsforskning*
- Skogvang, B. O. (2006). *Toppfotball-et felt i forandring. Norges Idrettshøgskole.*
- Skogvang, B. O., & Fasting, K. (2013). Football and sexualities in Norway. *Soccer & Society, 14(6), 872-886.*
- Tomlinson, A. (2004). *Pierre Bourdieu and the sociological study of sport: Habitus, capital and field. Sport and modern social theorists, 161-172.*
- Ødegård, I. (2016). *Inkludering av minoritetsjenter i organisert idrett: en kvalitativ studie av Fagervik Håndball og en lokal håndballklubbs inkluderingsarbeid (Master's thesis, NTNU).*
- Østergaard, C. (2011). *Bourdieu-smag, distinktion og idrætten som et sosialt felt. In Grundbog I Idrætssociologi. Munksgaard.*
- Wacquant, L. (2006). *Pierre Bourdieu. Key Contemporary Thinkers. Forthcoming in Rob Stones.*

9.1 Linker

Arbeid og lønn, Statistikker/lønnsansatt/år 2017:

<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/lonnsansatt/aar/2017-02-01> (lest 04.05.2017)

Womens football across the national associations 2016/17:

http://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/OfficialDocument/uefaorg/Women'sfootball/02/43/13/56/2431356_DOWNLOAD.pdf (lest 14.02.2017)

10.0 Vedlegg

10.1 Vedlegg 1: Spørreundersøkelse

Undersøkelse om frafall blant kvinner som har spilt fotball på senior nivå. (1)

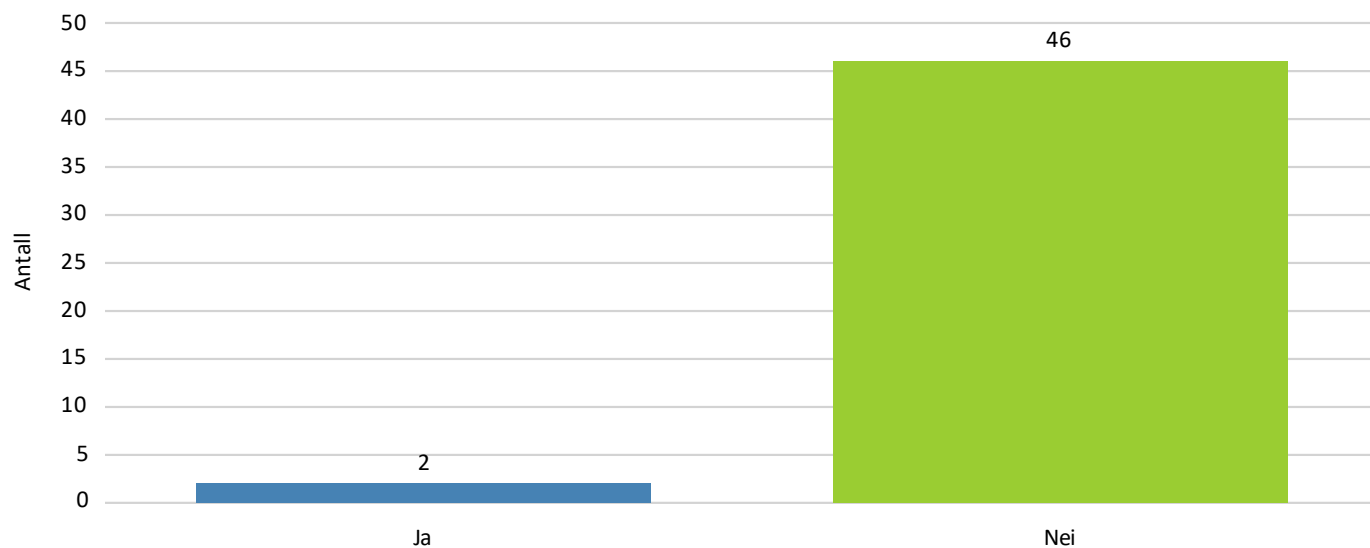
1. Spiller du fortsatt fotball aktivt i Toppserien, 1 divisjon eller 2 divisjon?

Dette er et innledende spørsmål for å se hvem som faktisk spiller fotball aktivt enda.

Med aktivt menes at du spiller regelmessig for ditt lag på et nivå fra 2 divisjon til toppserien.

Svarer du ja her kan du trykke deg videre til "send svar" med en gang.

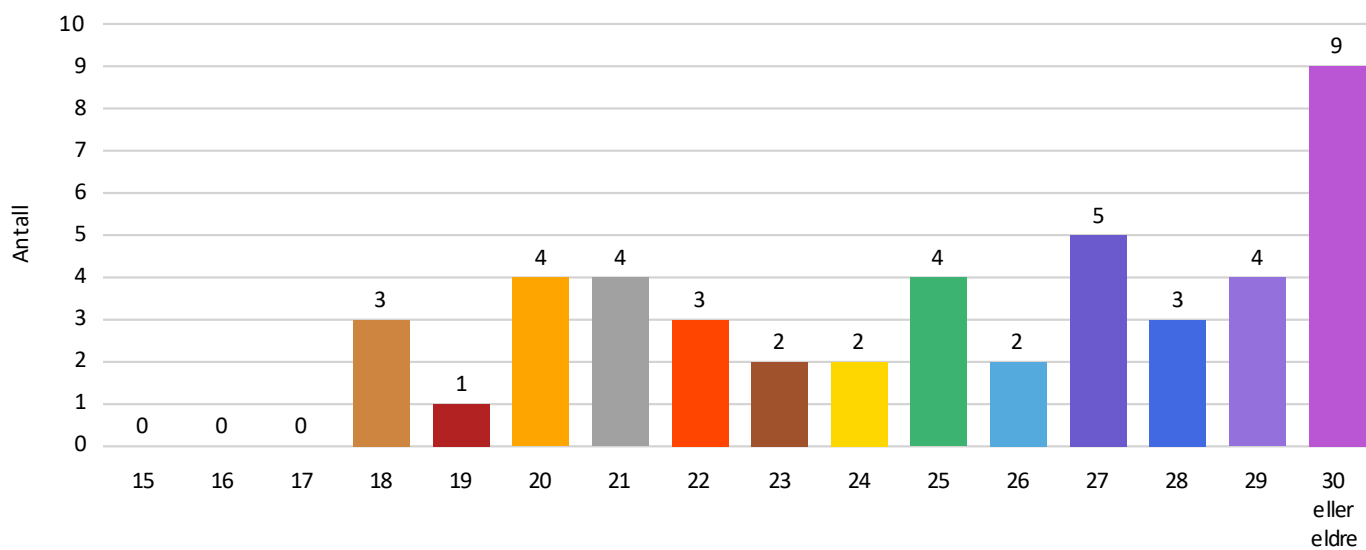
Svarer du Nei, gjennomfører du undersøkelsen på vanlig vis.

Navn	Antall
Ja	2
Nei	46
N	48

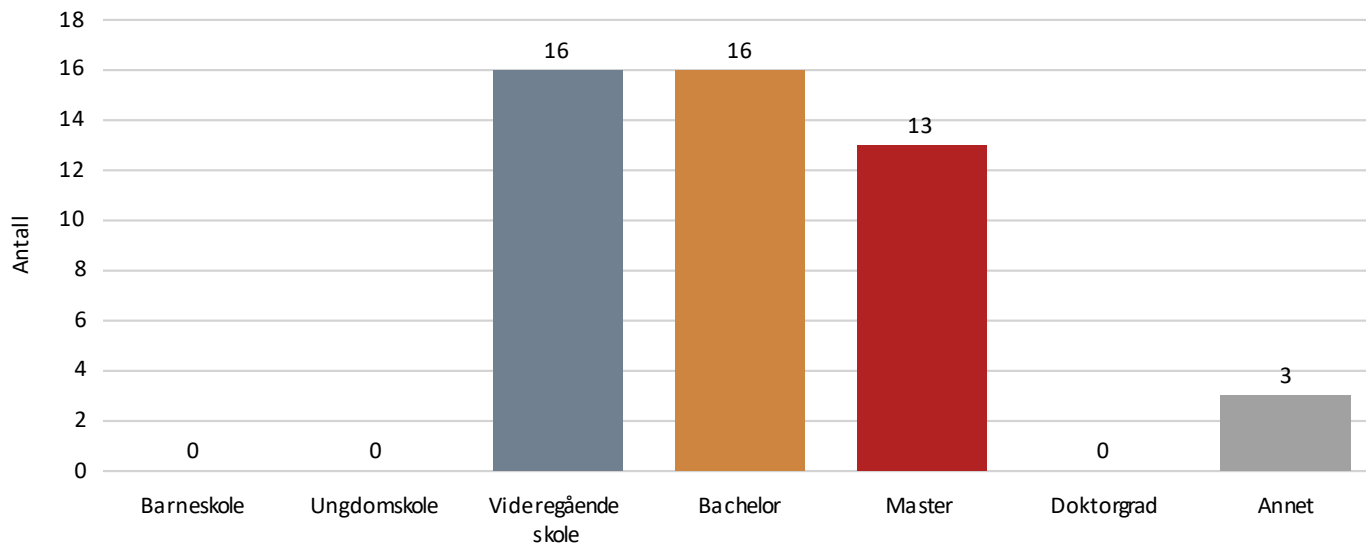
2. Hvor gammel er du?

Bagrunnsinformasjon

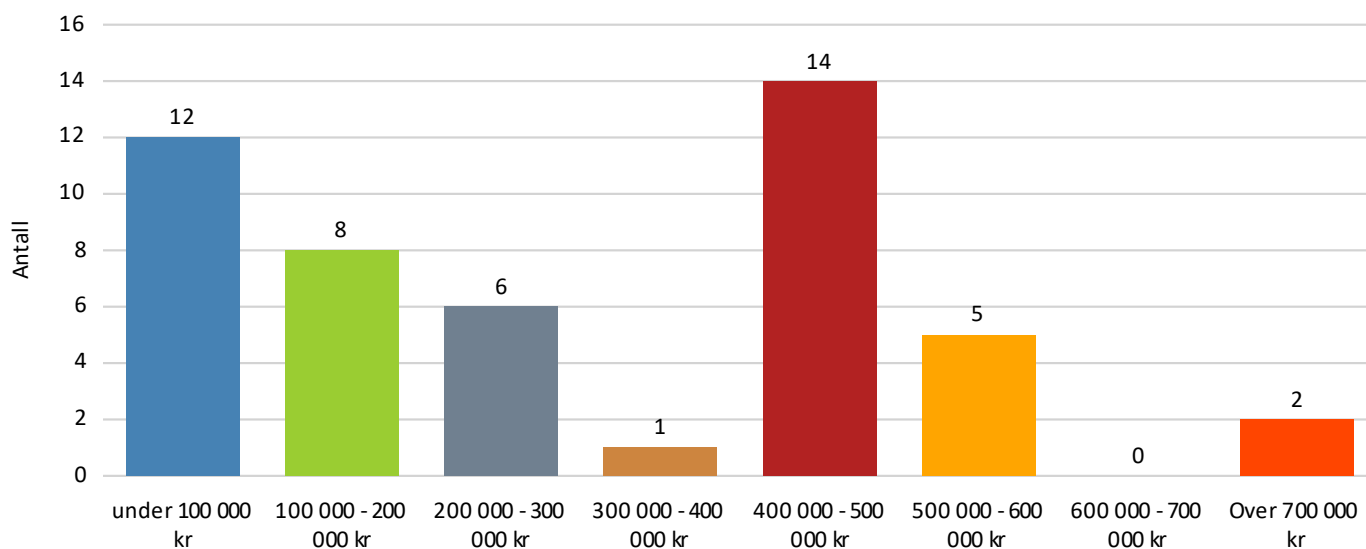
Navn	Antall
15	0
16	0
17	0
18	3
19	1
20	4
21	4
22	3
23	2
24	2
25	4
26	2
27	5
28	3
29	4
30 eller eldre	9
N	46

3. Hva er din høyeste grad av utdanning?

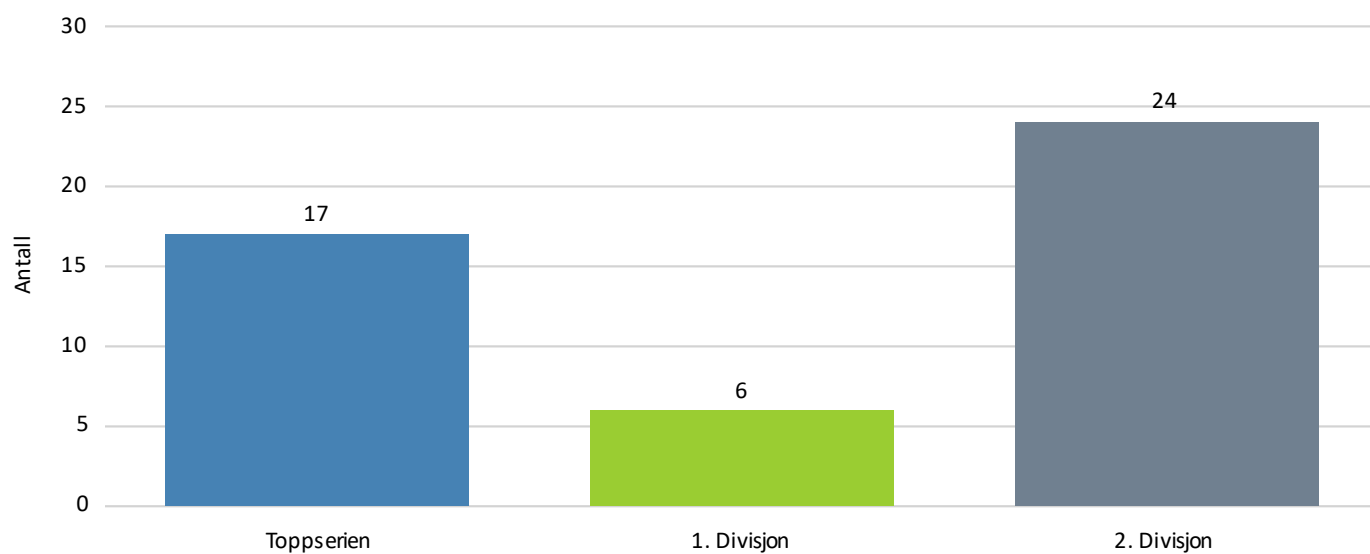
Navn	Antall
Barneskole	0
Ungdomskole	0
Videregående skole	16
Bachelor	16
Master	13
Doktorgrad	0
Annet	3
N	48

4. Hva var din årslønn/inntekt året 2016?

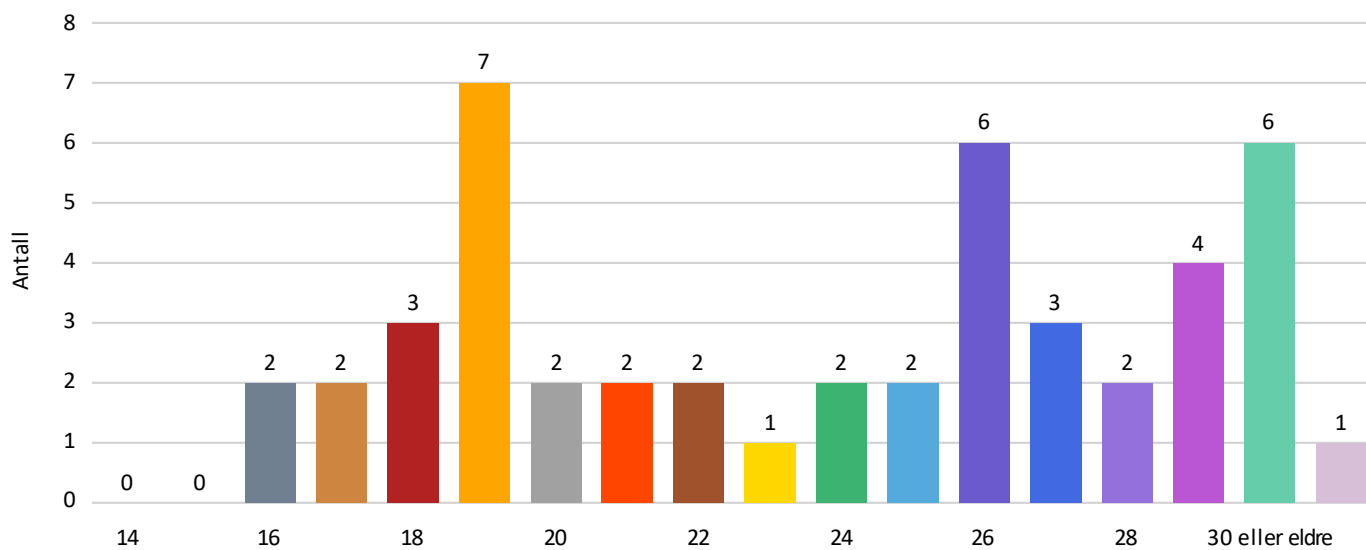
Navn	Antall
under 100 000 kr	12
100 000 - 200 000 kr	8
200 000 - 300 000 kr	6
300 000 - 400 000 kr	1
400 000 - 500 000 kr	14
500 000 - 600 000 kr	5
600 000 - 700 000 kr	0
Over 700 000 kr	2
N	48

5. Hvilket nivå spilte du på før du sluttet å spille fotball?

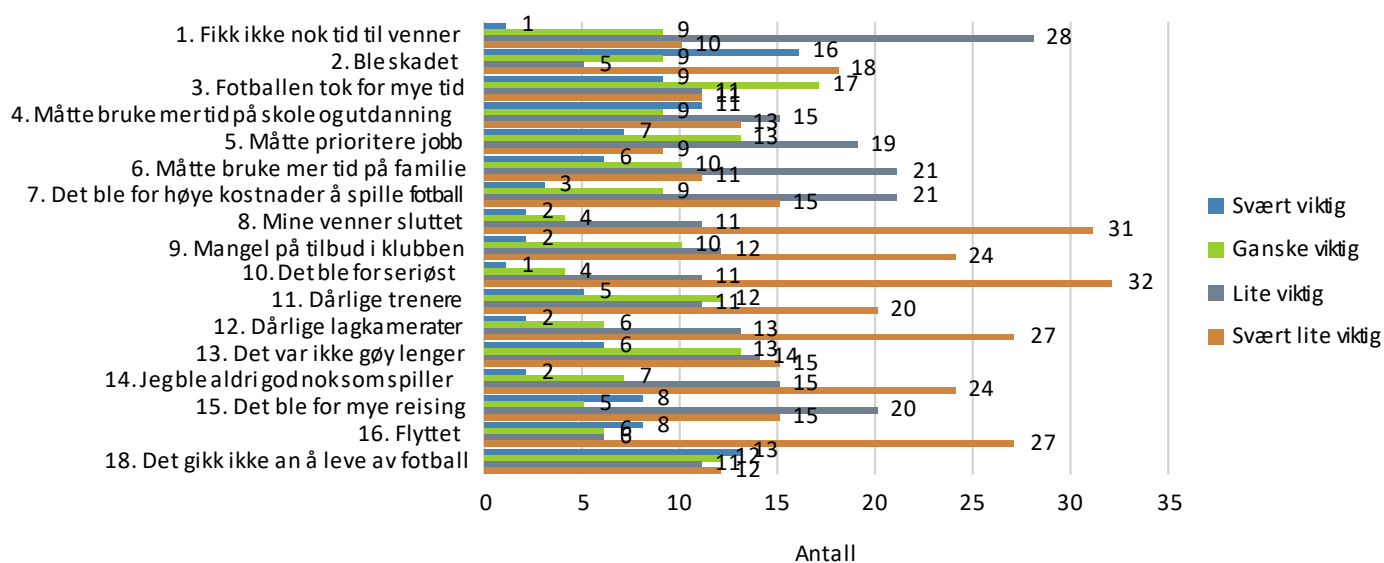
Navn	Antall
Toppserien	17
1. Divisjon	6
2. Divisjon	24
N	47

6. Hvor gammel var du da du sluttet å spille fotball?

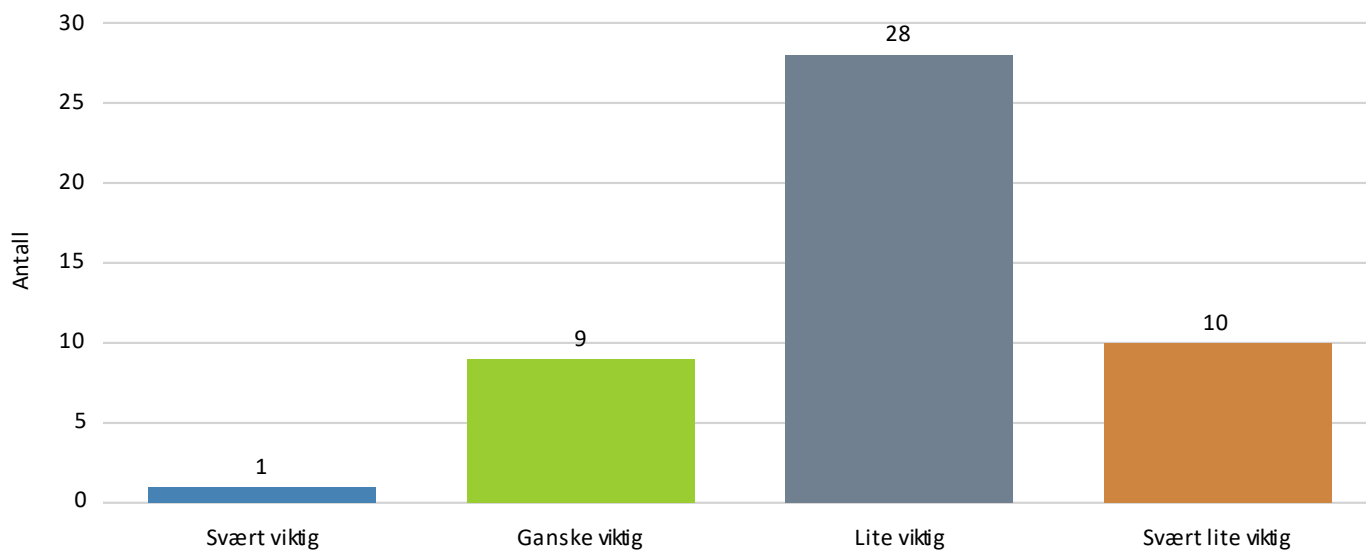
Navn	Antall
14	0
15	0
16	2
17	2
18	3
19	7
20	2
21	2
22	2
23	1
24	2
25	2
26	6
27	3
28	2
29	4
30 eller eldre	6
Annet	1
N	47

7. Under ser du en liste over grunner til å slutte eller bli mindre aktiv i fotballen. Kryss av for hvor viktig du mener hver enkelt av disse grunnene har vært for deg

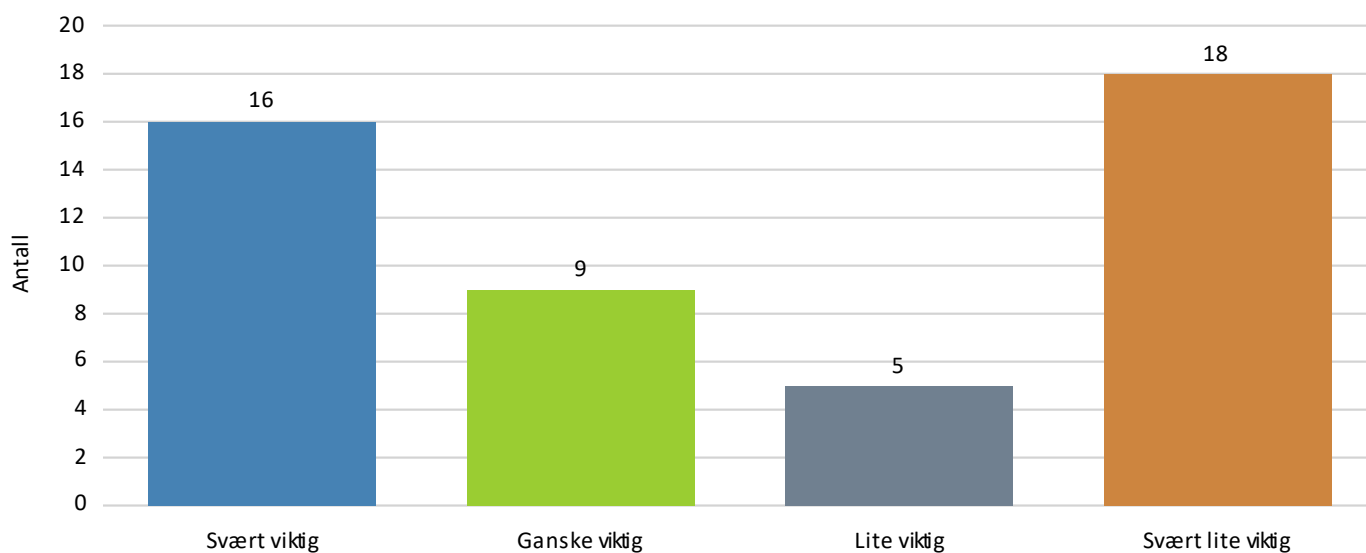
	Svært viktig	Ganske viktig	Lite viktig	Svært lite viktig	N
1. Fikk ikke nok tid til venner	1	9	28	10	48
2. Ble skadet	16	9	5	18	48
3. Fotballen tok for mye tid	9	17	11	11	48
4. Måtte bruke mer tid på skole og utdanning	11	9	15	13	48
5. Måtte prioritere jobb	7	13	19	9	48
6. Måtte bruke mer tid på familie	6	10	21	11	48
7. Det ble for høye kostnader å spille fotball	3	9	21	15	48
8. Mine venner sluttet	2	4	11	31	48
9. Mangel på tilbud i klubben	2	10	12	24	48
10. Det ble for seriøst	1	4	11	32	48
11. Dårlige trenere	5	12	11	20	48
12. Dårlige lagkamerater	2	6	13	27	48
13. Det var ikke gøy lenger	6	13	14	15	48
14. Jeg ble aldri god nok som spiller	2	7	15	24	48
15. Det ble for mye reising	8	5	20	15	48
16. Flyttet	8	6	6	27	47
18. Det gikk ikke an å leve av fotball	13	12	11	12	48

8. 1. Fikk ikke nok tid til venner

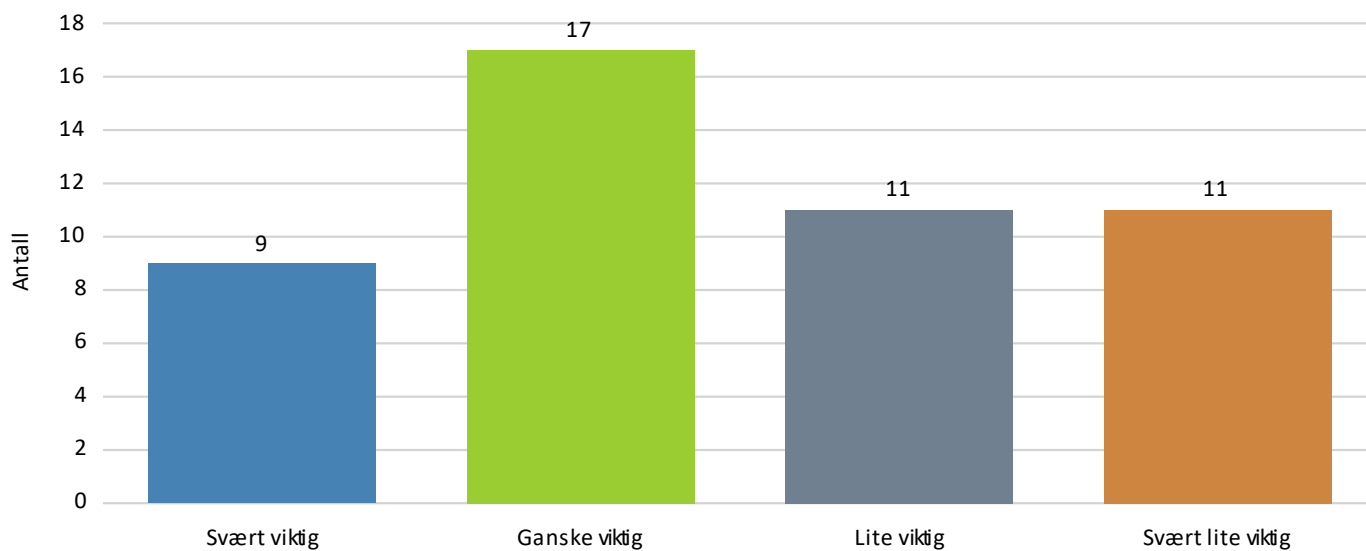
Navn	Antall
Svært viktig	1
Ganske viktig	9
Lite viktig	28
Svært lite viktig	10
N	48

9. 2. Ble skadet

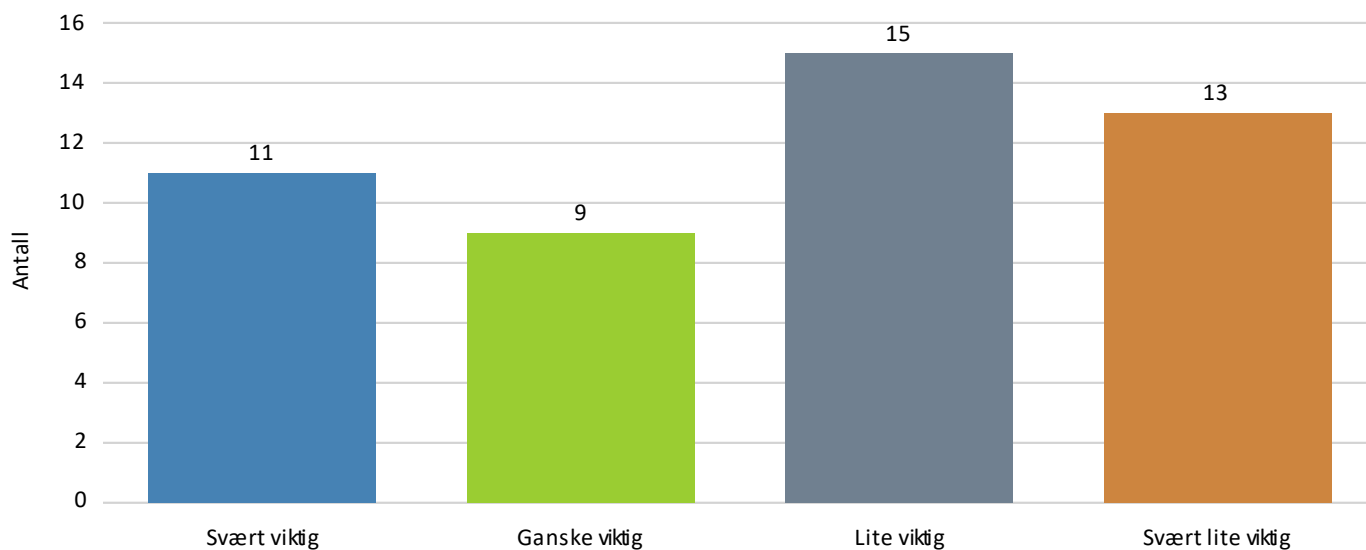
Navn	Antall
Svært viktig	16
Ganske viktig	9
Lite viktig	5
Svært lite viktig	18
N	48

10. 3. Fotballen tok for mye tid

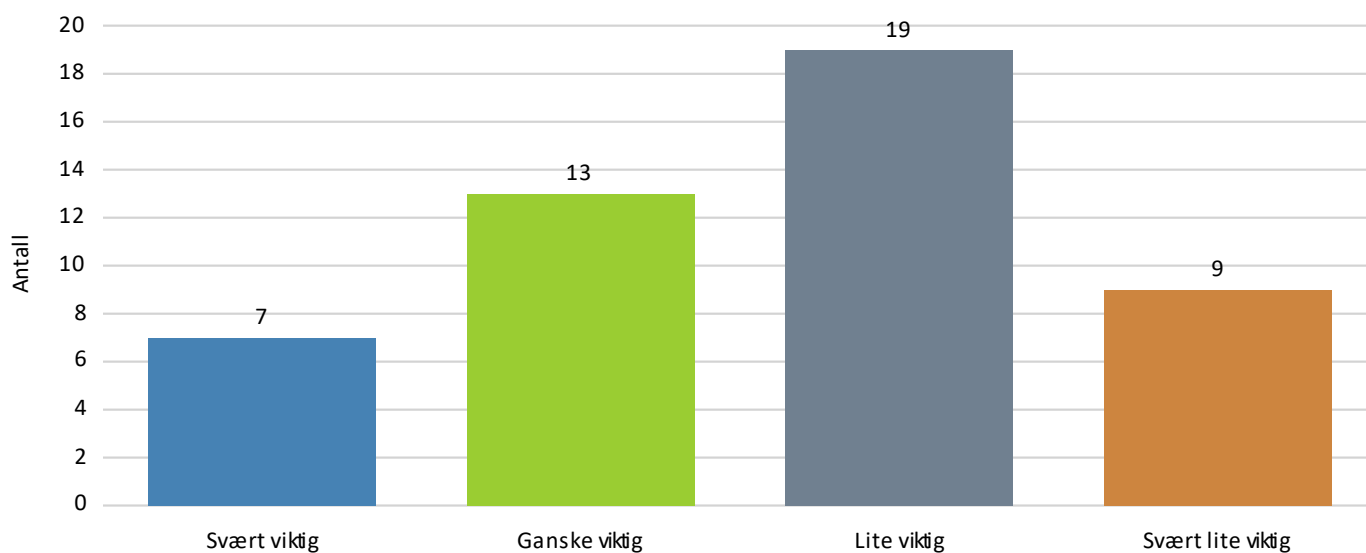
Navn	Antall
Svært viktig	9
Ganske viktig	17
Lite viktig	11
Svært lite viktig	11
N	48

11. 4. Måtte bruke mer tid på skole og utdanning

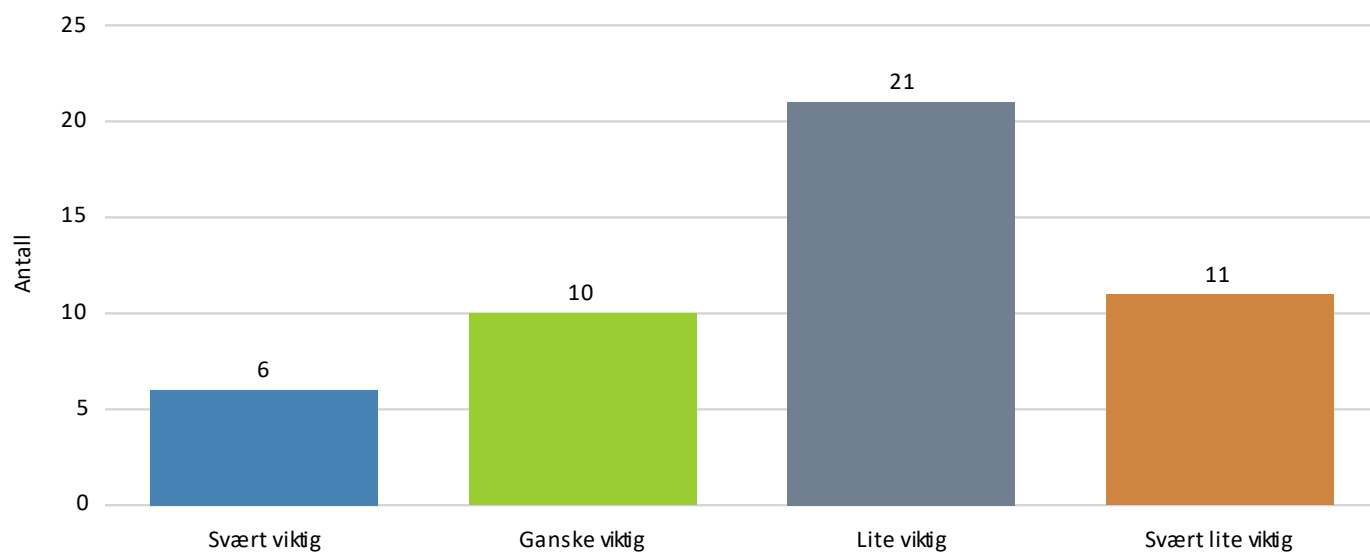
Navn	Antall
Svært viktig	11
Ganske viktig	9
Lite viktig	15
Svært lite viktig	13
N	48

12. 5. Måtte prioritere jobb

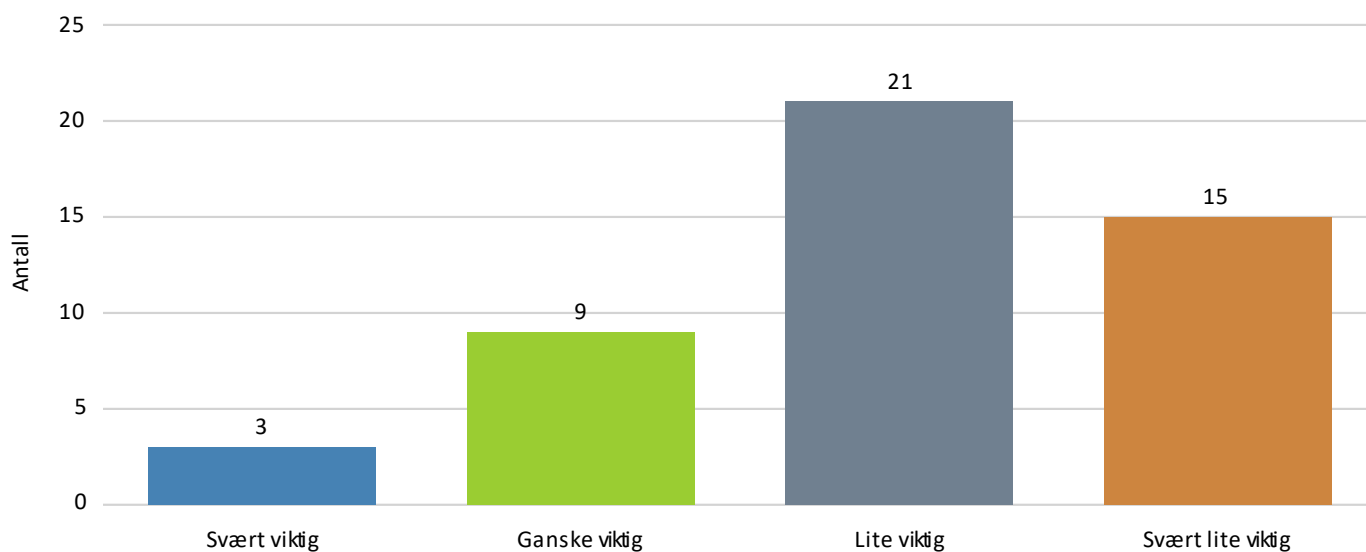
Navn	Antall
Svært viktig	7
Ganske viktig	13
Lite viktig	19
Svært lite viktig	9
N	48

13. 6. Måtte bruke mer tid på familie

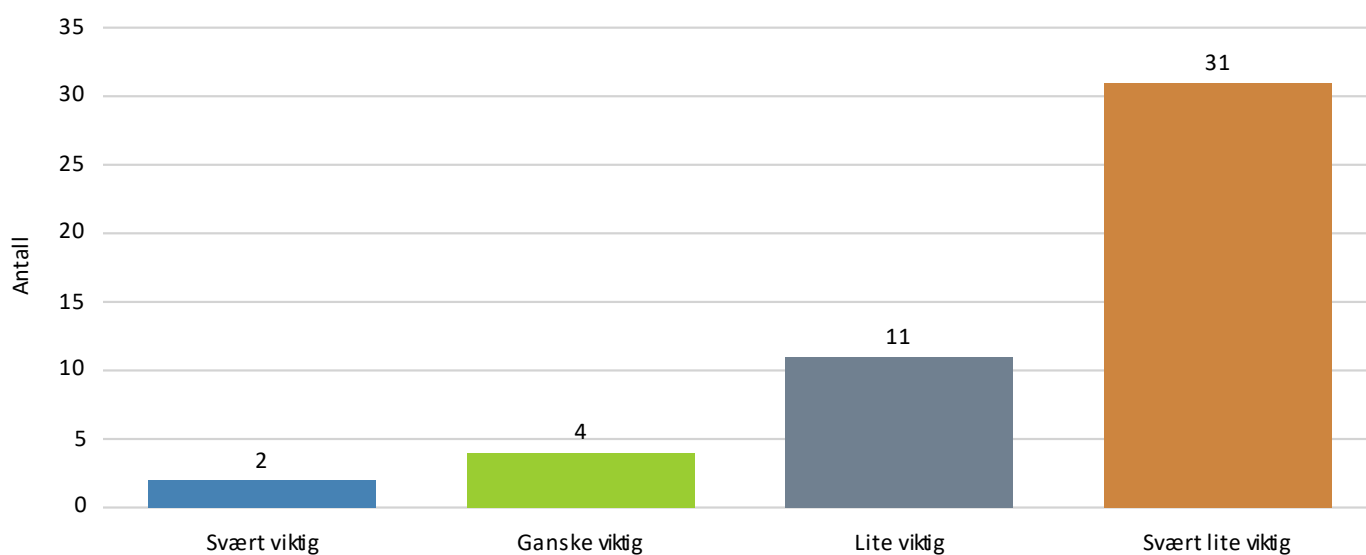
Navn	Antall
Svært viktig	6
Ganske viktig	10
Lite viktig	21
Svært lite viktig	11
N	48

14. 7. Det ble for høye kostnader å spille fotball

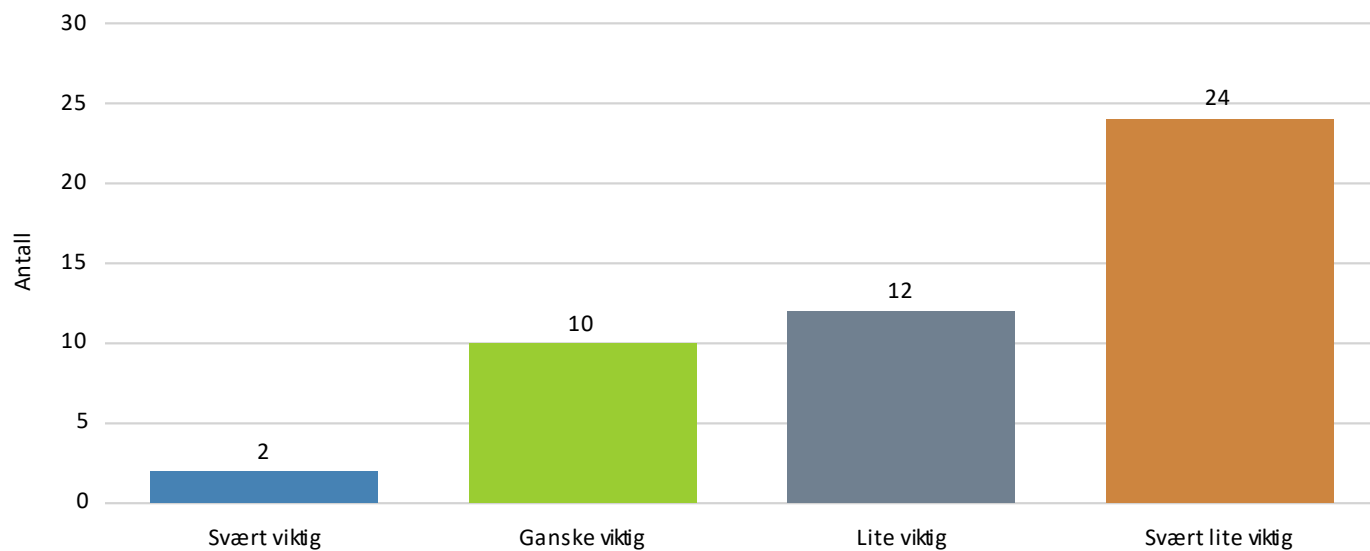
Navn	Antall
Svært viktig	3
Ganske viktig	9
Lite viktig	21
Svært lite viktig	15
N	48

15. 8. Mine venner sluttet

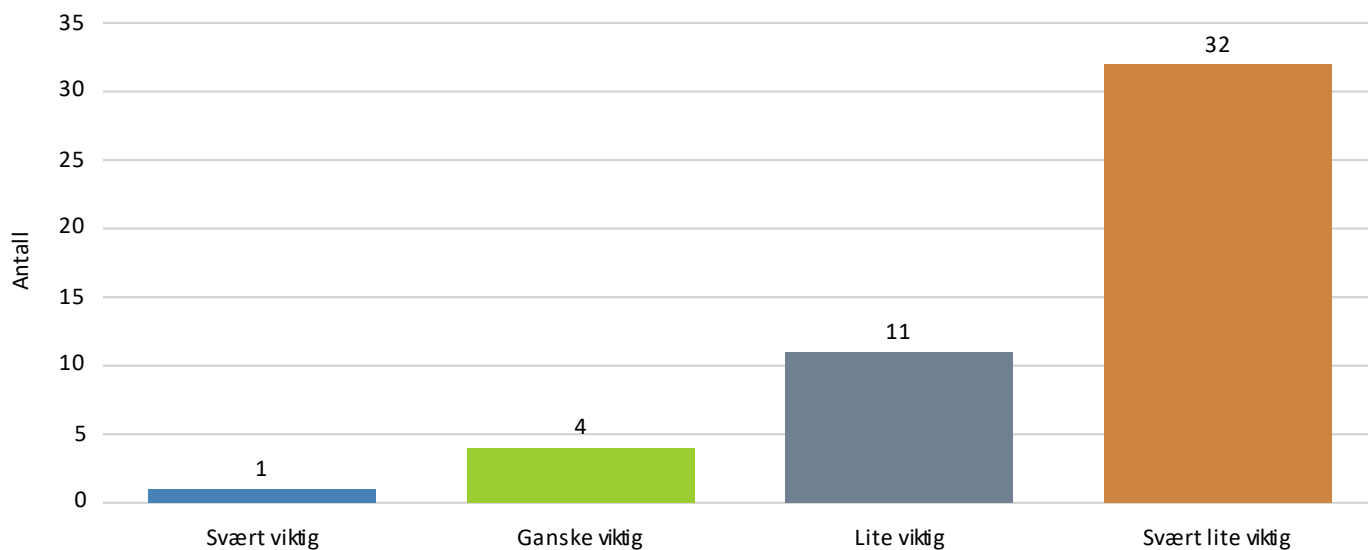

Navn	Antall
Svært viktig	2
Ganske viktig	4
Lite viktig	11
Svært lite viktig	31
N	48

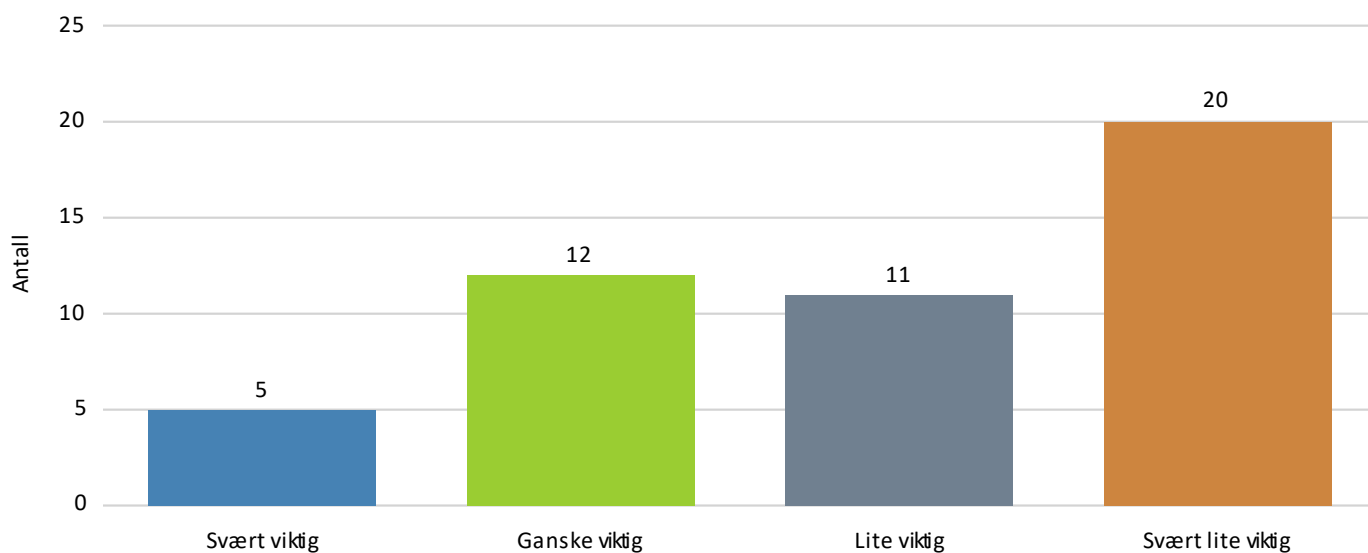
16. 9. Mangel på tilbud i klubben

Navn	Antall
Svært viktig	2
Ganske viktig	10
Lite viktig	12
Svært lite viktig	24
N	48

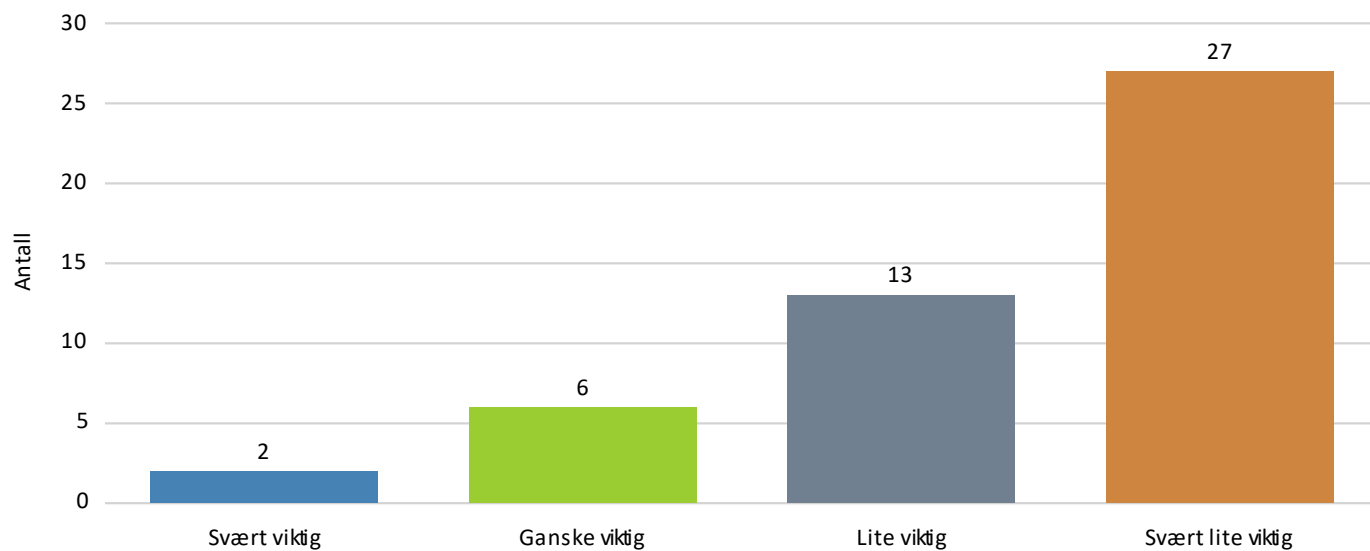
17. 10. Det ble for seriøst

Navn	Antall
Svært viktig	1
Ganske viktig	4
Lite viktig	11
Svært lite viktig	32
N	48

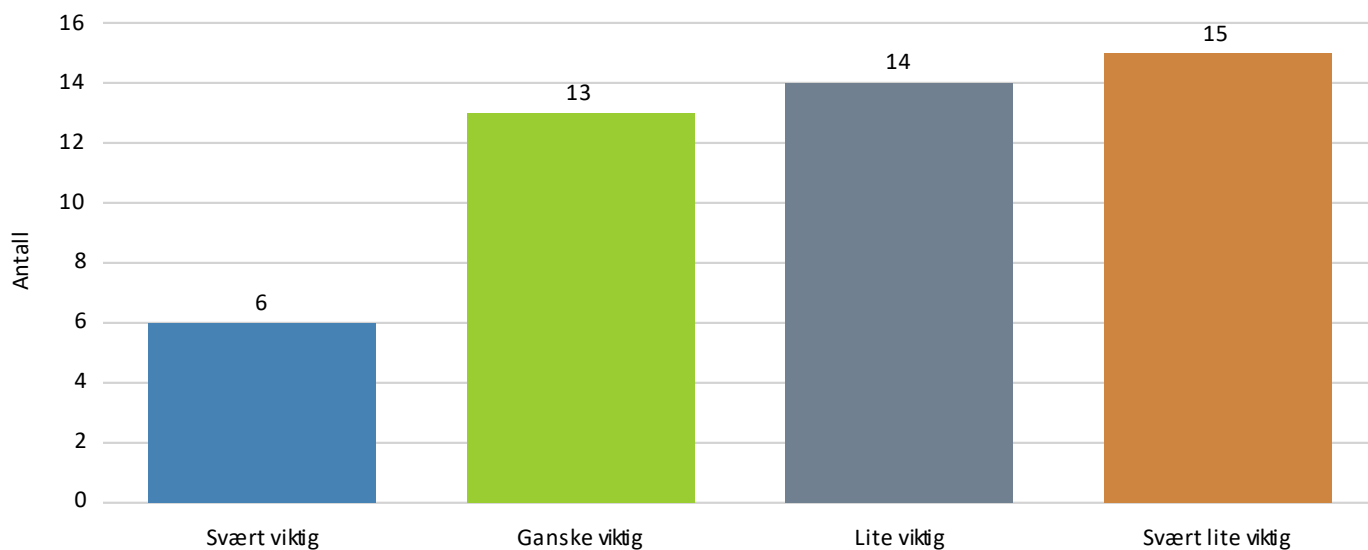
18. 11. Dårlige trenere

Navn	Antall
Svært viktig	5
Ganske viktig	12
Lite viktig	11
Svært lite viktig	20
N	48

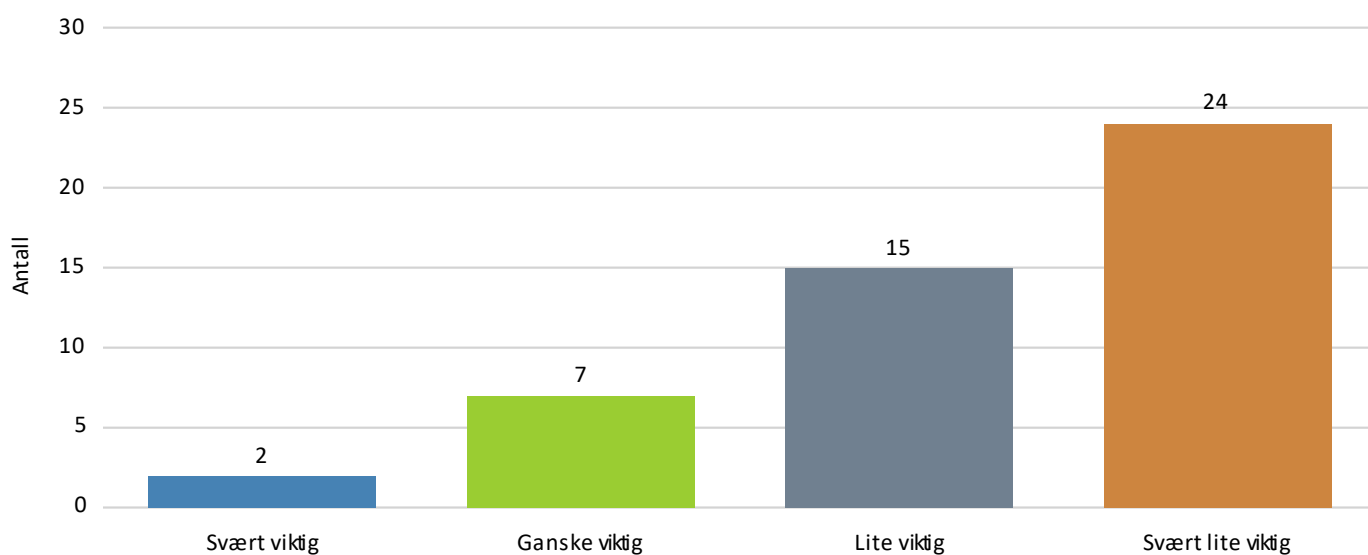
19. 12. Dårlige lagkamerater

Navn	Antall
Svært viktig	2
Ganske viktig	6
Lite viktig	13
Svært lite viktig	27
N	48

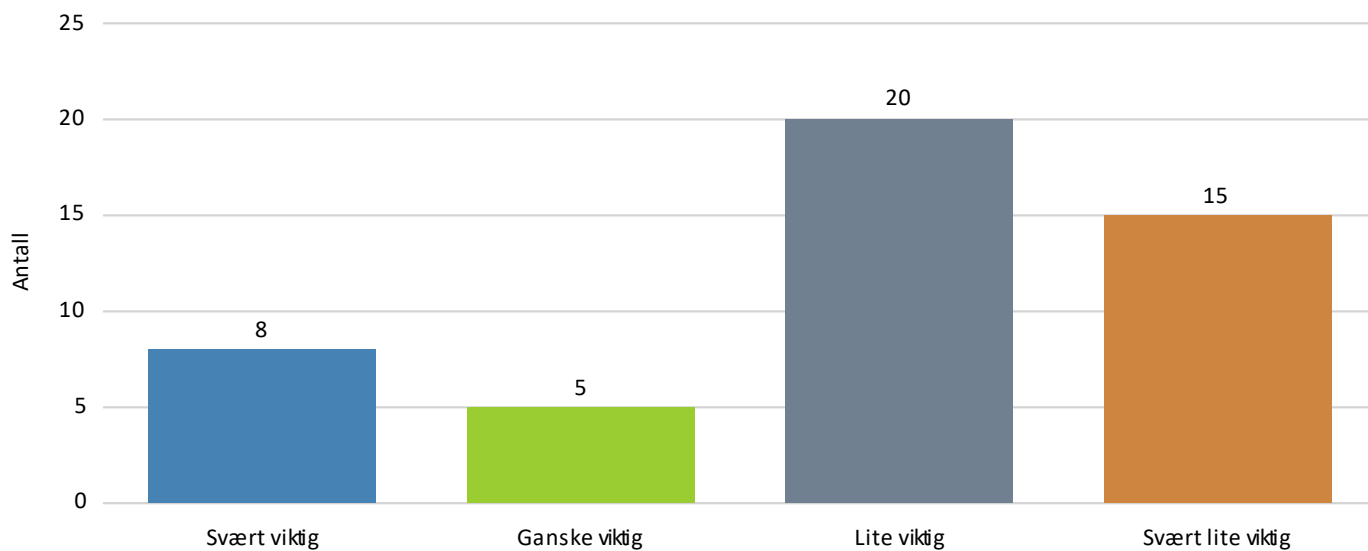
20. 13. Det var ikke gøy lenger

Navn	Antall
Svært viktig	6
Ganske viktig	13
Lite viktig	14
Svært lite viktig	15
N	48

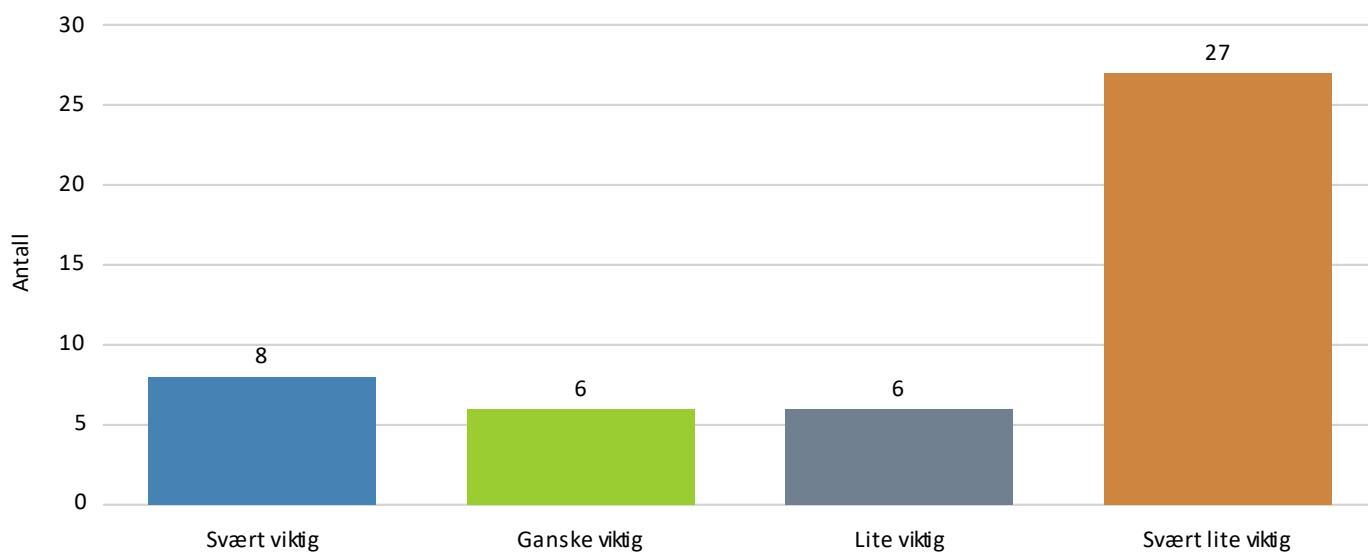
21. 14. Jeg ble aldri god nok som spiller

Navn	Antall
Svært viktig	2
Ganske viktig	7
Lite viktig	15
Svært lite viktig	24
N	48

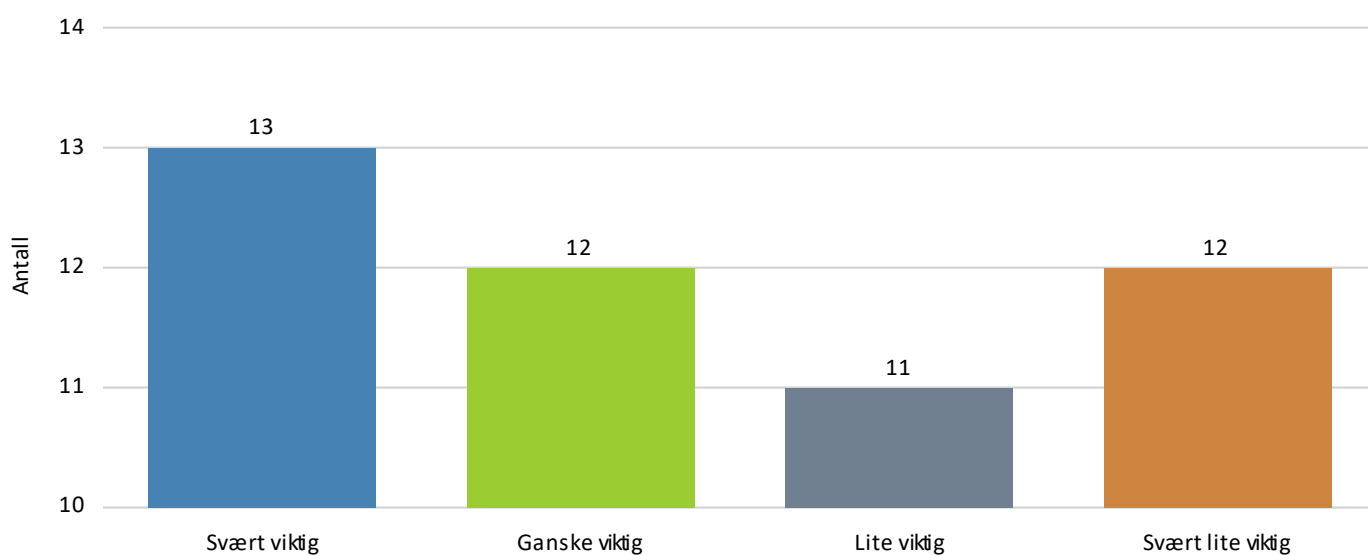
22. 15. Det ble for mye reising

Navn	Antall
Svært viktig	8
Ganske viktig	5
Lite viktig	20
Svært lite viktig	15
N	48

23. 16. Flyttet

Navn	Antall
Svært viktig	8
Ganske viktig	6
Lite viktig	6
Svært lite viktig	27
N	47

24. 18. Det gikk ikke an å leve av fotball

Navn	Antall
Svært viktig	13
Ganske viktig	12
Lite viktig	11
Svært lite viktig	12
N	48

25. Hvilken av grunnene i spørsmålet over mener du er aller viktigst for at du sluttet eller ble mindre aktiv i fotballen? Skriv tallet som står foran grunnen under

6

2. Vanskelig å komme tilbake i 1 div etter langt skadeavbrekk. Da ble 2 div med mye lavere nivå veldig kjedelig og lite utfordrende.

Kombinasjon forball og jobb gikk dårlig, lite tilrettelagt i forhold til 24 timers utøveren. Ble mye skader da kroppen aldri rakk å restituere seg!!

4

2

18

Jeg ble aldri god nok som spiller

2

18

2 og 18

13

2

2

Flyttet til en plass der det ikke var tilbud for kvinnefotball

Nåløyet er for lite og det går ikke an å leve av fotballen

2

13

2

15

3

15

4

16. Flyttet til USA og spiller college fotball her, også pga 18. Det gikk ikke an å leve av fotball: så det klarte ikke å holde meg igjen fra å ikke flytte

18

Måtte prioritere utdanning, jobb og da inntekt.

4. Utdanningen min tok opp veldig mye tid + 15. Og alle helgene mine ble brukt på fotball, hadde ikke tid til noe annet i livet enn utdanning og fotball. I tillegg var jeg mye skadet

Måtte trene til militæret og det gikk utover fotballen. Og forballen "ødelte" for treningen til militæret som da for øyeblikket stod høyest. (FOS)

3

Den grunnen som gjorde at jeg måtte slutte å spille fotball i toppserien var en brusk skade i ankelen. Denne skaden var såpass alvorlig at jeg ikke ville risikere min helse for fotballen mer. Jeg vil gjerne fortsatt ha muligheten til å holde meg fysisk aktiv uten å bli permanent skadet og miste muligheten for å holde meg aktiv i form. Den risikoen var for stor så jeg følte jeg ikke hadde noe annet valg enn å legge opp.

Skade, 6 kneoperasjoner

9

6 (gravid)

Ingen av grunnene. Sluttet pga. graviditet

2

16

4. Utdanning.

2

Nr 6 og Nr 9

2

5 og 18

Fikk barn, måtte prioritere familie og jobb. Trening på ugunstige tidspunkt

6

4

3

11

26. Hva mener du kan gjøres av tiltak for at jenter/kvinner skal kunne fortsette å spille fotball?

Tilrettelegging i klubbene for at spelarar med familie kan prioritere både satsing på fotball og familieliv.

Seriøse trenarar som har ambisjonar på vegne av damelaga.

Det må legges mer tilrette for hver enkelt spiller slik at man får riktig og god utvikling hele veien. Dette er spesielt viktig slik at jenter som mister motivasjon og gleden ved fotball kan finne den tilbake ved rett veiledning og rett trening.

Jenteløftet til NFF er bare tull og tøys. Skal jenter/kvinner fortsette å spille fotball må det bevilges mer penger slik at spillerne kan få et profesjonelt opplegg og at det ivaretar 24 timers utøveren. Det må også være et stort fokus på utdanning i kombinasjon med fotball slik at vi sikrer økonomisk inntekt.

Bedre økonomiske vilkår

rett og slett penger. Etter endt utdanning starter vi ofte i 80-100 % jobb pga lite økonomisk gevinst av å spille fotball. Slik fotballen er for damer og jenter i Norge nå får vi aldri vite hvilket potensiale disse jentene/damene har pga at de ikke får trent nok eller hvilt nok.

Det må legges til rette for at jenter/kvinner kan kombinere skole/jobb med fotballkarrieren. Det er en vanskelig balansegang, fordi skole/jobb da går utover tiden til restitusjon og forberedelser til kamp/trening.

Legge til rette slik at flere kan ha større fokus på trening i stede for på skole og jobb.

Bedre lønninger slik at en kan leve av fotball på kvinnesida, på samme måte som herresida.

hospitering og utveksling til andre klubber

Bedre oppfølging når det gjeld skadar, spelarutvikling og krav til kvar enkelt spelar.

I mitt tilfelle vart ankelen min skada, men eg vart tidleg sendt inn på bana pga få spelarar. Oppfølging av fysioterapeut var veldig dårlig og grunnen var at han hadde mykje å gjere med A-laget (herrane).

Tiltak: krav på oppfølging av fysioterapeut ved skadar, krav til at trenar må ha trenarutdanning og tillaging av treningsprogram (skadeforebyggande spesielt) ved treningscenter eller anna.

Større engasjement fra ung alder. Spesielt i videregåendealder hvor fler har tendens til å slutte. Et par turneringer i året ville nok også holdt interessen oppe.

Da jeg spilte rundt i Vestfold på forskjellige lag synes jeg at det har tatt altfor lang tid for eksempelvis sandefjord å danne damelag, dette burde vært gjort mye tidligere. I tillegg er mye av problemene at de beste som regel toppes i klubber som Eik, nanset osv, alle samles som regel i en klubb og gjør det mindre attraktivt å spille for de andre klubbene. Da mener jeg det bør være en "eksklusiv" klubb som feks sf blir og holder dette på et høyt nivå mens resten av de lokale klubbene kan spesialisere seg mer på spillerutvikling og satse i det små. Et lag består av mange spillere men det er kun de "beste" som blir satset på, og det er ikke alle som blir sett.

Gjøre klubbene bedre på skadeforebygging

Økonomiske tiltak slik at det er mulig å lette på totalbelastningen. Med unntak av et fåtall klubber tjener spillerne for lite til å få hverdagen til å gå rundt. Det medfører at jobb/ skole blir en viktig del av hverdagen. I lengden må man prioritere det ene foran det andre og man føler at man alltid kommer på etterskudd uansett hva man velger. For min del hadde det stor påvirkning på motivasjonen. Når de eldre spillerne slutter mister de gjenværende også en stor del av det sosiale aspektet, noe jeg tror har stor innvirkning på at flere av de etablerte spillerne legger opp.

Bedre økonomi og mer populæritet og oppmerksomhet

Skape et satsingstilbud for jenter på flere steder, slik at man unngår å måtte reise langt for å trene på et høyt nok nivå. Selv bor jeg ved Drammen og måtte pedle frem og tilbake til Bærum 5-7 ganger i uka. Positive holdninger og vilje til å satse på jenter trengs også rundt på alle plan. Drammen Toppidrett Fotball har f.eks et dårligere tilbud for jenter enn for gutter.

Gi de samme betingelsene til jenter som det blir gitt til gutter.

betre nivå på trenarane. Damelaget nedprioritert i klubben. Herrelaga som blir satts på, både når det gjeld trenara og oppfølging med støtteapparat. Eit mellomledd mellom j16 og damelaget. Når du er 16/17 og skal rett opp på senior nivå er dette ofte litt for stort sprang for mange, mange fell vekk. Gjere det meir lokale serier, ikkje slik ein treng å reise 8 tima med buss for å spele kamp fleire helger i månaden. Dette blir vanskeleg når ei skal ha jobb og skule i tillegg. Sidan vi ikkje fe noke betalt helder så blir det vanskeleg å nedprioritere jobb.

Jeg tror at for veldig mange jenter så ligger det i baktankene at man stort sett ikke kan leve av å spille fotball. De som er aktive innen idrett på et høyt nivå er somregel også flinke på skolen. Det blir derfor etterhvert et dilemma om prioriteringer og det "fornuftige" valget vinner som regel, nemlig å satse på studier - for en videre sikker jobbfremtid og inntektsgrunnlag. Det fundamentale i dette problemet er økonomien i norsk kvinnefotball. Likevel blir det for enkelt å si at det trengs mer penger inn i idretten. Et mer realistisk tiltak kan være å opprette samarbeid mellom de lokale utdanningsinstitusjonene og klubbene. Slik at det blir lettere å kombinere studier og fotballsatsning. Jeg tror det er veien å gå, et samarbeid, slik at færre må velge enten/eller. For, de flinkeste jentene både innen fotballen og studier ønsker å gjøre begge deler.

Høyere lønninger, så motivasjonen til å spille på toppnivå er høy. Konkursen blir bedre og tilrettelegginga om å spille proft blir lettere å gjennomføre.

Har spilt i toppserien i 3 år, men har aldri følt meg som en proff-utdøver da tilrettelegginga og alt rundt laga jeg spilte med var prega av dårlig økonomi og dårlig grunnlag for toppseriespill i klubben.

Behøver mer løn för att kunna spendera så mycket tid som det krävs för att spela på elitnivå.

Svårt att spela 100% och jobba 100% på toppserie nivå. Även svårt att arbeta 50%.

Satse, la jentene få økonomisk støtte. Det må begynne i eget forbund.

Være åpen for andre interesser og ikke presse folk til å slutte med andre interesser for å prestere på trening/kamp. Fordi i mitt tilfelle gjorde oppfordringen fra trenerne, om at jeg ikke kunne gå med sekk, trene styrke, mer eller mindre følge styrke og treningsprogrammet til Forsvaret før man skal inn på opptak, at jeg mistet motivasjonen for utvikling i fotball og innsatsen ble jo deretter. Men jeg startet de kampene jeg spilte på slutten. Men det var ikke gøy

For det første syns jeg at det burde være en jevnere fordeling mellom lønnen til kvinnelige- og mannlige fotballspillere.

Når jeg sluttet å spille fotball var jeg student i Oslo. Det var ikke mulig å bruke 6-7 dager i uken på fotball ved siden av studier og jobb. Jeg hadde ingen inntekt i forbindelse med fotballen (ingen på laget hadde det), det ble derfor veldig vanskelig å få alt til å gå rundt. Når jeg i tillegg var skadet i lengre perioder forsvant motivasjonen.

Jeg mener at kvinnefotballen kan tilrettelegge bedre slik at det blir en bedre hverdag for kvinnelige utøvere å kombinere jobb og fotball. Det er tøft å jobbe 100% og spille toppfotball. Vi må klare å få bedre økonomiske rammer for kvinnefotballen hvis vi ønsker å hevde oss internasjonalt.

Prøve å legge tilrette for spillere som begynner å jobb og stifte familie.

Tilbudet i klubbene er generelt veldig dårlige. Har klubben et lag i toppserien/1div så er satsingen på deres rekrutt lag manglende eller dårlig. Det blir fort useriøst og da blir det ikke gøy. Gi jenter/kvinner muligheten å trene med guttene fra en tidlig alder i de forskjellige klubbene og ha en bedre satsing på kvinnefotballen i distrikt Norge. Ikke nok med at det er mange tilbud i Oslo/Akershus som er halvgode.

2.div klubbene rundt omkring holder seg lenge i 2div, men veldig få klarer å rykke opp og hvem skal mate den klubben som rykker opp med spillere? Spillerne begynner som oftest å studere etter videregående og ender dessverre opp i storbyene.

-Gode trenere som forstår jenter og hvordan jenter fungerer!

Er selv trener for J14 kretsaget til Telemark, og synes at det viktigste er at det er gode nok trenere ute i klubbene samt at opplegget er variert, gøy, utfordrer alle uansett nivå og at man spiller mye. Jenter fungerer helt annerledes enn gutta og har derfor andre behov. De ønsker å bli sett, hørt og føle at de er en del av noe! Treningene må være lysbetont, men også utfordrende. Jenter liker å føle at de blir utfordret, men at det samtidig er rom for prøving og feiling. Mestring er også et viktig stikkord.

Jeg tror at mye av grunnen til det store frafallet er at fotball for jenter ikke er til å leve av, derfor vil de aller fleste jenter prioritere skole aller først. Deretter er det mange som sliter når det stilles krav, her balanserer vi trenere på en knivsegg... Jeg kunne skrevet og sagt mye om dette. Men det er det som faller meg først inn akkurat nå :) Håper noe var til hjelp!!

Hvordan klubbene kan hjelpe spillerne å kontakte nye klubber i forhold til da man flytter. Samtidig det å likestille dame- og herrelagene, så det ikke blir en faktor som gjør det mindre gøy.

* Et større tilbud og mer ressurser i form av f.eks. økonomi.

* Større fokus på mindset blant spillere og prioritering.

* Faglig påfyll.

At de på lik linje med menn skal kunne ha en inntekt av det slik at ikke annen jobb og ekstravaker må prioriteres fremfor trening/kamper

Bedre tilrettelegging når man får barn, samt studie/jobb. Årsaken til at mange slutter.

Bli like mykje verdsatt som guttane. Like mykje omtalt i media.

Meir tilrettelegging for å unngå skader, egne treningar for skadeforebyggande.

Ha treningar i skuletida som akadami slik som guttane.

Treningar som er seriøse, men likevel kjekt med nye øvingar.

Bedre betalt. Man bruker minst like mye tid som herrene, men jeg har full forståelse for at lønningene ikke kan matche deres. Dog bør det være mulig med bedre vilkår enn i dag.

Bygge opp et trygt og godt miljø i forhold til sosiale tiltak. Gode trenere som forstår jentene, og stiller rimelige krav. Prioritere gode treningstider, og ikke bli nedprioritert til å trene på ugunstige tidspunkt.

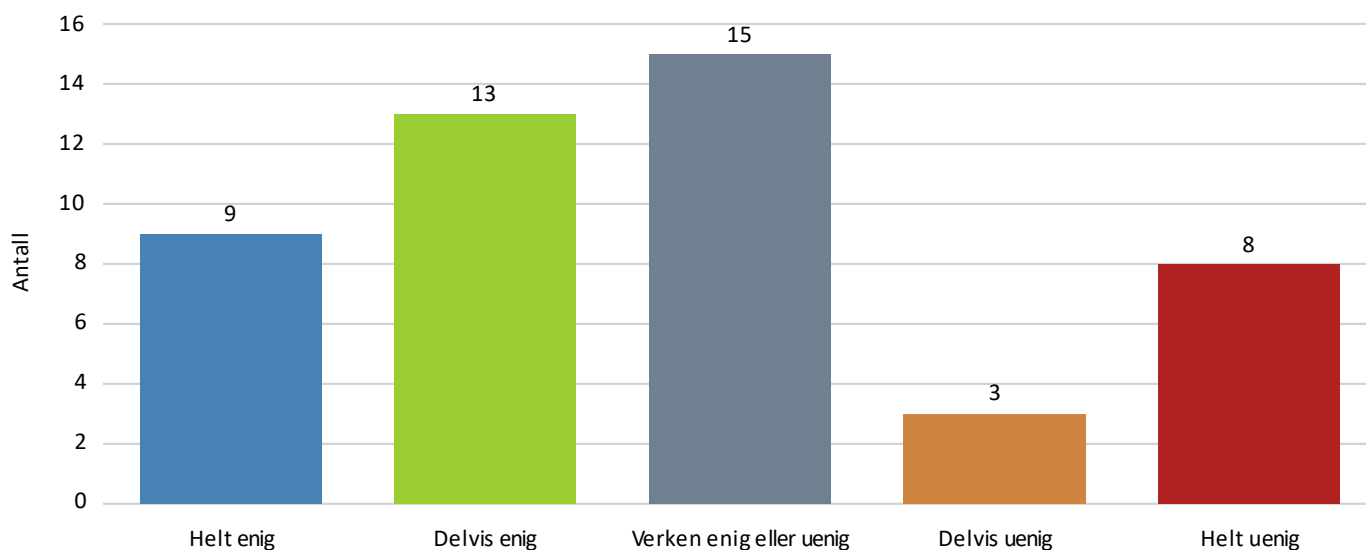
Kommunikasjon mellom trener og spiller for å kartlegge ambisjonsnivå hos spilleren, har opplevd i to klubber at treneren har høyere ambisjonsnivå for laget enn det mange av spillerne har. I tillegg viktig at klubber i geografisk nærhet samarbeider bedre slik at spillere med likt ambisjonsnivå havner i samme klubb og at det er bestemte klubber som satser (gjelder kanskje mest i Nord-Norge).

Det bør også tilrettelegges bedre ift treningstider og kampoppsett for at spillerne skal kunne jobbe/studere ved siden av, noe vi er avhengige av!

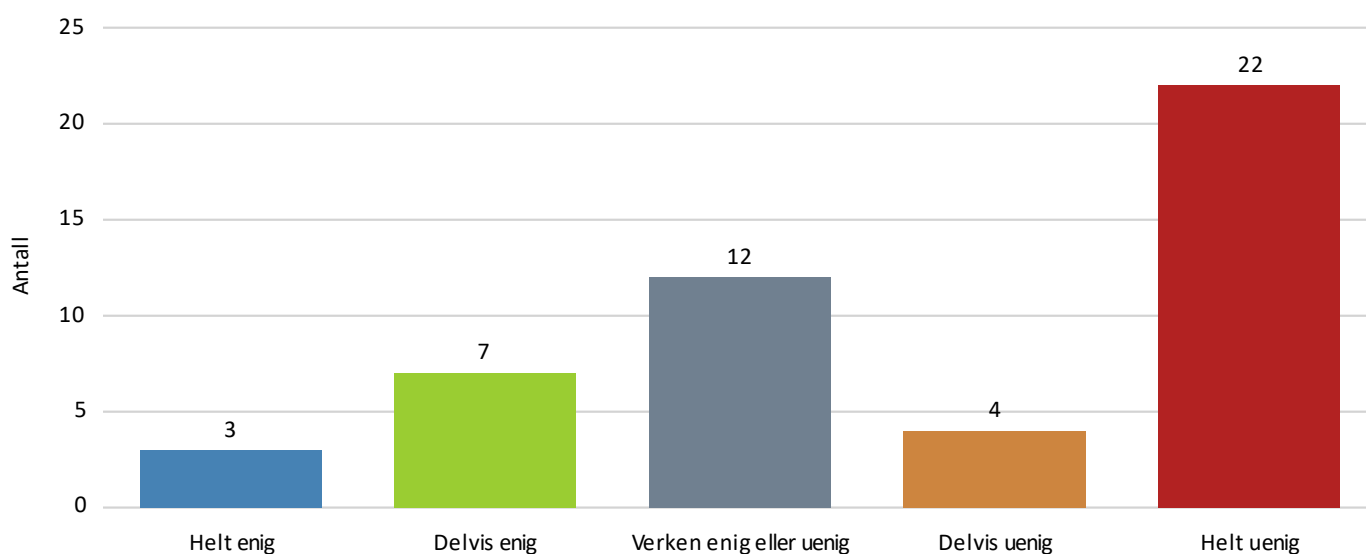
Mer positiv vinkling i media

27. Hadde jeg fått betalt for å spille fotball, hadde jeg fortsatt spilt fotball.

Vurder følgende påstander

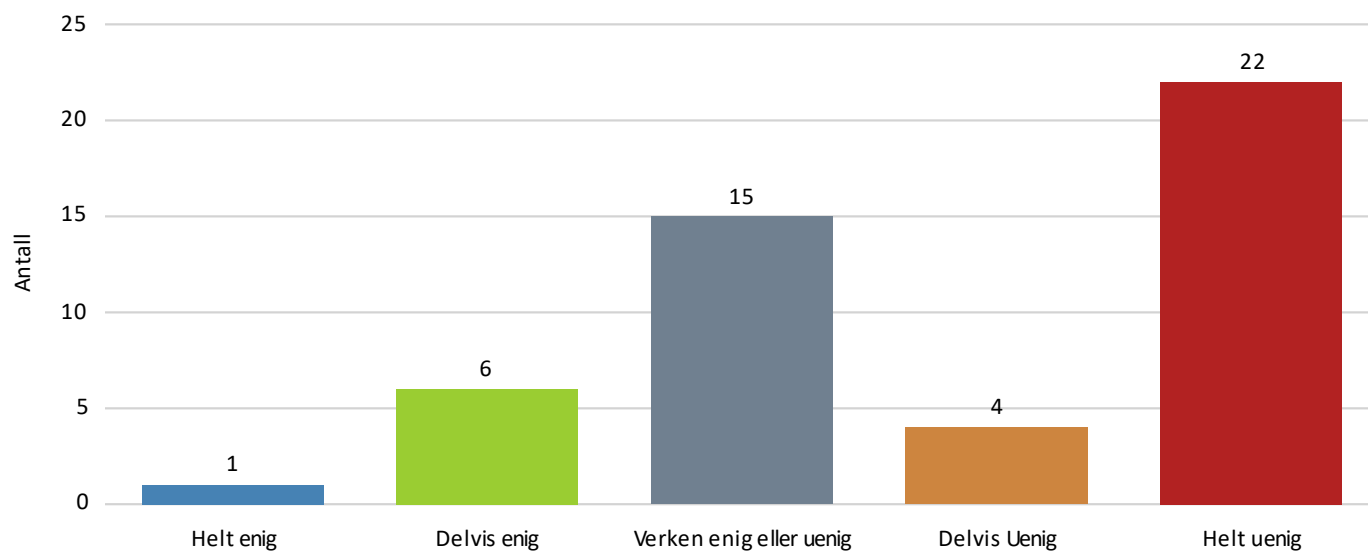

Navn	Antall
Helt enig	9
Delvis enig	13
Verken enig eller uenig	15
Delvis uenig	3
Helt uenig	8
N	48

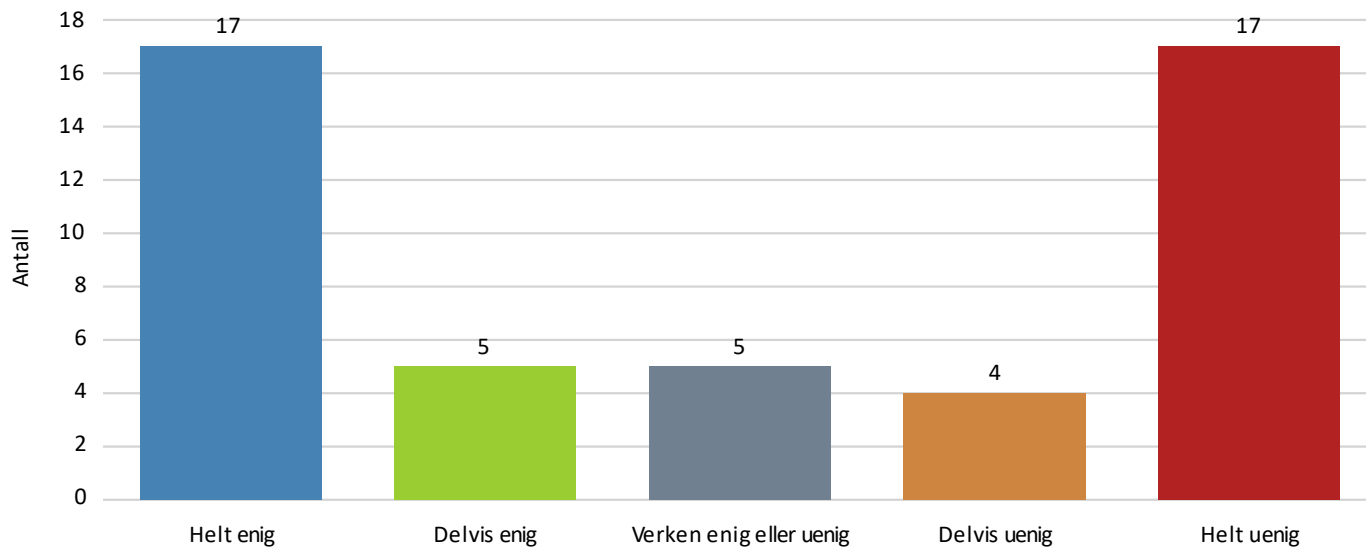
28. Hadde reiseavstanden til kamper vært kortere, hadde jeg fortsatt spilt fotball.

Navn	Antall
Helt enig	3
Delvis enig	7
Verken enig eller uenig	12
Delvis uenig	4
Helt uenig	22
N	48

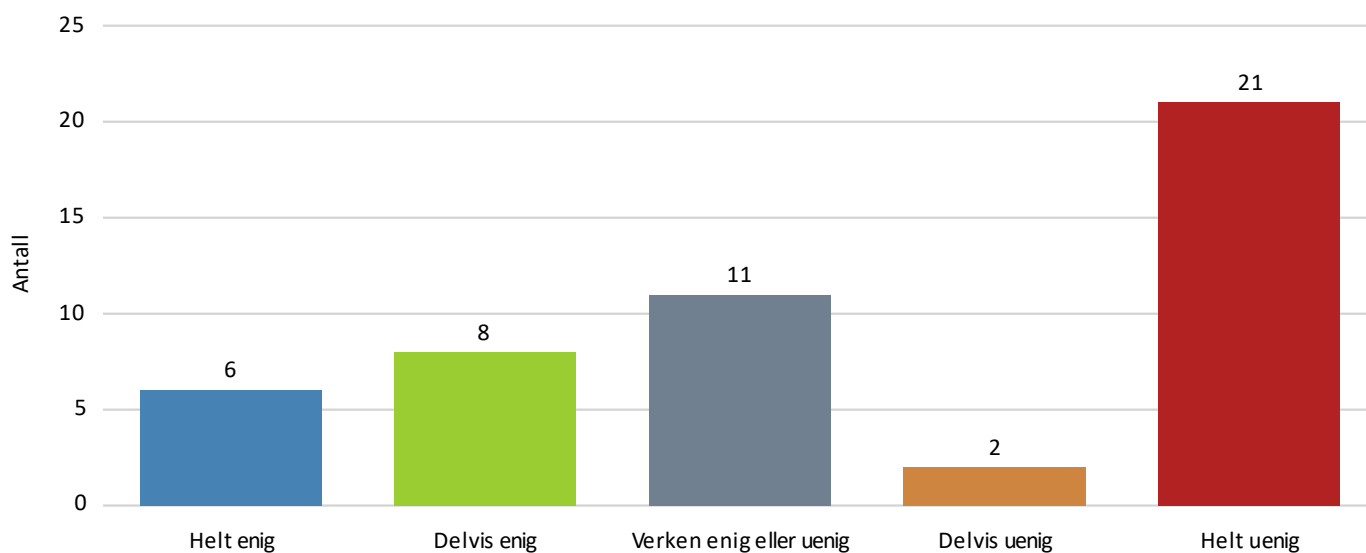
29. Hadde jeg hatt flere venner på laget, ville jeg fortsatt å spille fotball.

Navn	Antall
Helt enig	1
Delvis enig	6
Verken enig eller uenig	15
Delvis Uenig	4
Helt uenig	22
N	48

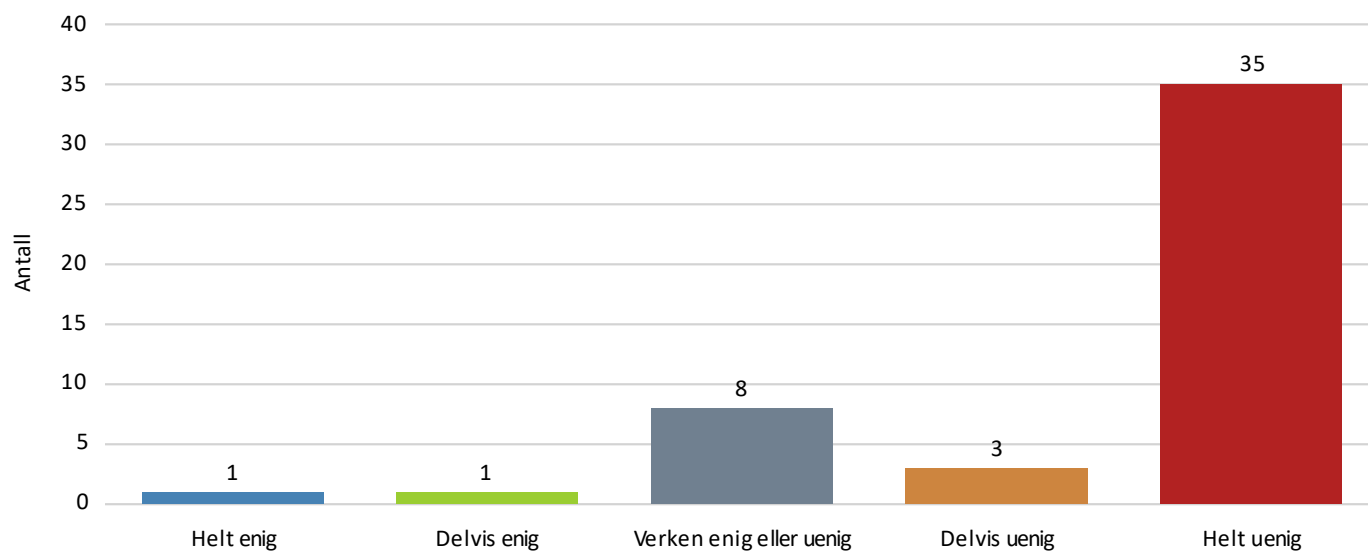
30. Hvis jeg ikke hadde blitt skadet, ville jeg fortsatt å spille fotball.

Navn	Antall
Helt enig	17
Delvis enig	5
Verken enig eller uenig	5
Delvis uenig	4
Helt uenig	17
N	48

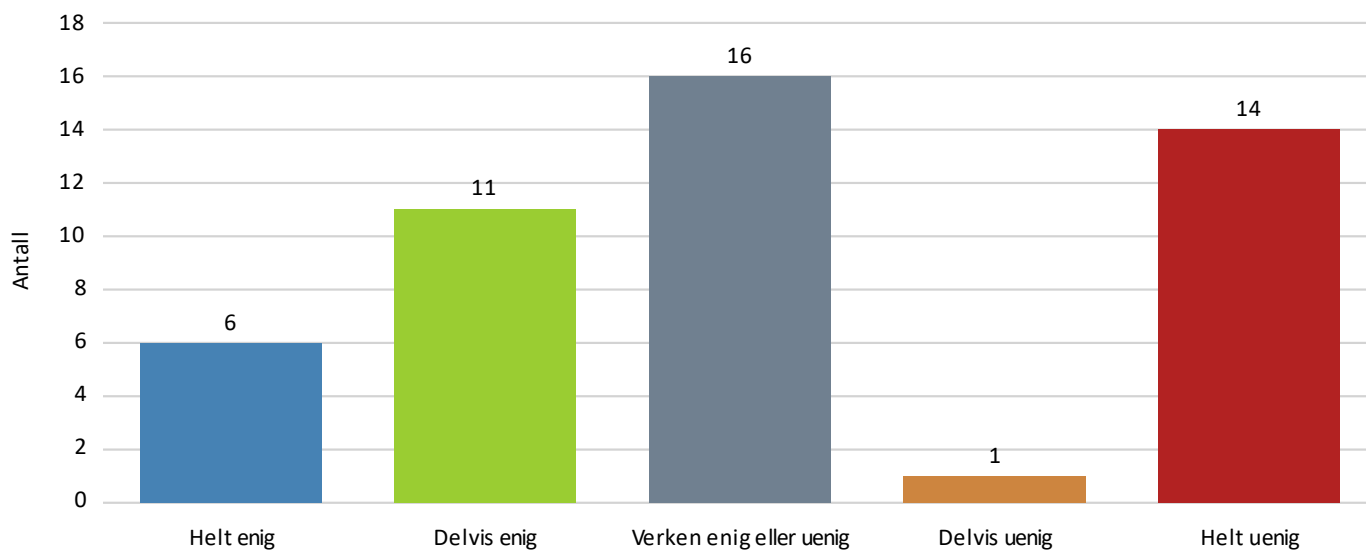
31. Hvis jeg ikke hadde flyttet, hadde jeg fortsatt å spille fotball.

Navn	Antall
Helt enig	6
Delvis enig	8
Verken enig eller uenig	11
Delvis uenig	2
Helt uenig	21
N	48

32. Hadde det vært mindre fokus på resultater(vinne, opprykk), ville jeg fortsatt å spille fotball.

Navn	Antall
Helt enig	1
Delvis enig	1
Verken enig eller uenig	8
Delvis uenig	3
Helt uenig	35
N	48

33. Hadde det vær mer fokus på resultater (vinne, opprykk), ville jeg fortsatt å spille fotball.

Navn	Antall
Helt enig	6
Delvis enig	11
Verken enig eller uenig	16
Delvis uenig	1
Helt uenig	14
N	48

